

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με την Διεξαγωγή Στρατιωτικών Ασκήσεων και Εκπαίδευσης και την Παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου σκοπεύεται η Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας που αφορά στην διεξαγωγή στρατιωτικών ασκήσεων και εκπαίδευσης και την παροχή υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους στις εκπαιδευόμενες δυνάμεις, με βάση πάντα την εσωτερική νομοθεσία, τις προτεραιότητες και τις πραγματικές δυνατότητες του Φιλοξενούντος Έθνους, εκτός Νατοϊκού πλαισίου.

Η Υποστήριξη Φιλοξενούντος Έθνους συνίσταται σε στρατιωτική και μη βοήθεια που προσφέρεται στις Επισκεπτόμενες Δυνάμεις των Συμμετεχόντων, όταν βρίσκονται ή ενεργούν στην επικράτεια του.

Επισημαίνεται ότι η σύναψη-υπογραφή του Μνημονίου Κατανόησης κρίνεται επωφελής για την χώρα μας, διότι συμβάλει στη βελτίωση της επιχειρησιακής εκπαίδευσης του προσωπικού και της συνεργασίας μεταξύ των Συμμετεχόντων και θα περιορίσει σημαντικά την ανάγκη συνεχών διαβουλεύσεων και ανταλλαγών επισκέψεων για την υπογραφή επί μέρους συμφωνιών για κάθε άσκηση-εκπαίδευση και παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους.

Το παρόν MOU σε καμία περίπτωση δεν έρχεται σε σύγκρουση με την εσωτερική νομοθεσία του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ-HNS) άλλα ούτε και με διεθνείς συμφωνίες.

Οι διευκολύνσεις και απαλλαγές τω ΕΔ από φόρους δασμούς, διόδια, εισφορές και άλλες συναφείς χρεώσεις δεν βρίσκονται σε αντίθεση με την νομοθεσία μας.

Το υπό κύρωση MOU, το οποίο αποτελεί Συμφωνία πλαισίου, επιφέρει δυνητική επιβάρυνση στον Κρατικό Προϋπολογισμό, δεδομένου ότι οι ασκήσεις ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και η παροχή υποστήριξης εκ μέρους του Φιλοξενούντος Έθνους θα παρέχεται βάση Συμφωνιών Υποστήριξης (ΣΥ), οι οποίες θα συνάπτονται ειδικά για κάθε περίπτωση και εφόσον θα έχουν οικονομικό κόστος θα κυρώνονται νομοθετικά, διότι το επιτάσσει το Ελληνικό Σύνταγμα.

(άρθρο 36 παράγραφος 2)

B. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Σκοπός του παρόντος MOU είναι ο προσδιορισμός του πλαισίου ευθυνών και γενικών αρχών διεξαγωγής των Ασκήσεων και Εκπαίδευσης και της παροχής υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ-HNS) προς τις Επισκεπτόμε-

νες Δυνάμεις (ΔΕ) αντίστοιχα, που ενεργούν στην επικράτεια της άλλης χώρας, κατά τη διάρκεια των ασκήσεων και εκπαίδευσης και πιο συγκεκριμένα η περιγραφή των προτύπων, του είδους, του επιπέδου και τις μεθόδους υποστήριξης του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ-HNS) προς τις ΕΔ, αρχής γινομένης από τη στιγμή της εισόδου των αρχικών τμημάτων των ΕΔ στην επικράτεια του ΦΕ-HNS μέχρι της αναχώρησης και των τελευταίων τμημάτων των δυνάμεων αυτών.

Γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το προς νομοθετική κύρωση MOU περιλαμβάνει εκτός του εισαγωγικού μέρους, δέκα εννέα (19) άρθρα, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

Στην εισαγωγή γίνεται αναφορά των υποστηρικτικών εγγράφων και λοιπών στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη από τους Συμμετέχοντες, για την σύνταξη του προς νομοθετική κύρωση MOU.

Στο άρθρο 1 καθορίζεται η έννοια των όρων-ορισμών, που αναφέρονται στο υπό κύρωση MOU, προκειμένου να γίνονται κατά ενιαίο τρόπο αντιληπτοί από τους χρήστες των Συμμετεχόντων.

Στο άρθρο 2 γίνεται αναφορά στο σκοπό και το πεδίο εφαρμογής του MOU. Ο σκοπός αναφέρθηκε ήδη. Το πεδίο εφαρμογής θα προσδιορίζεται κάθε φορά που θα εγκρίνεται η περιοχή για κάθε άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα με Συμφωνίες Υποστήριξης (ΣΥ), συναφείς με το αντικείμενο του MOU.

Το άρθρο 3 αναφέρεται στα υποστηρικτικά νατοϊκά έγγραφα σχετικά με την υλοποίηση του MOU επί πλέον του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (v. 1989/1952) και της NATO SOFA (v. 2799/1954).

Στο άρθρο 4 γίνεται λεπτομερής αναφορά στις ευθύνες-υποχρεώσεις του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ/HNS), που ως ΦΕ εννοείται η Ελληνική Δημοκρατία ή η Βρετανική αντίστοιχα και πιο συγκεκριμένα στην:

α. Παροχή υποστήριξης με κάθε δυνατό τρόπο στις ΕΔ που αναπτύσσονται στην επικράτεια του στο πλαίσιο των ασκήσεων ή παροχής εκπαίδευσης, και υπό τις υφιστάμενες δυνατότητες και πρακτικούς περιορισμούς, όπως: 1) Έγκριση και λήψη αναγκαίων μέτρων για την ανάπτυξη, μετακίνηση, διεξαγωγή της άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας στους καθορισμένους χώρους διεξαγωγής της άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας και την εξασφάλιση ισότιμης διαβίωσης με το στρατιωτικό προσωπικό του ΦΕ. 2) Χρήση εκ μέρους των ΕΔ αεροδιαδρόμων βάσει εγκεκριμένων σχεδίων και εθνικών διαδικασιών. 3) Διευκολύνσεις για χρήση στρατιωτικών εγκαταστάσεων-υποδομών για την ασφαλή είσοδο, την υποδοχή, την ανάπτυξη των ΕΔ και την προμήθεια εφοδίων σύμφωνα με τα σχέδια των ασκήσεων ή της εκπαίδευσης, αλλά και παροχή υπηρεσιών από Υπηρεσίες κοινή ωφέλειας (ΔΕΗ-ΕΥΔΑΠκ.λ.π) υπό τους όρους τις δεσμεύσεις που θα ορίζονται στις μεταγενέστερες κατά περίπτωση Συμφωνίες Υποστήριξης συναφείς με το υπό κύρωση MOU.

Στο άρθρο 5 εξειδικεύονται οι ευθύνες-υποχρεώσεις και δεσμεύσεις των ΕΔ στην επικράτεια του Φιλοξενούντος Έθνους κυρίως σε ό,τι αφορά: 1) Στη διεξαγωγή της ασκήσεως-εκπαίδευσης αυστηρά στο πλαίσιο που θα καθορίζουν η Συμφωνία Υποστήριξης, τα εθνικά σχέδια διοικητικής μέριμνας και οι εκπαιδευτικοί κανονισμοί α-

σφαλείας του ΦΕ. 2) Στην οικονομική διευθέτηση των πάσης φύσεως αμοιβαίως εγκεκριμένων προμηθειών και υπηρεσιών. 3) Στη συμμόρφωση με τις τελωνειακές διατυπώσεις, και τις διαδικασίες του ΦΕ για υλικοτεχνική παροχή και προμήθεια αγαθών-υπηρεσιών. 4) Στον ορισμό Συνδέσμου για τον συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων σχετικών με την άσκηση-εκπαίδευση με τις τοπικές Αρχές κατά περίπτωση στα σημεία εισόδου-εξόδου των ΕΔ. 5) Στην τήρηση των περιβαλλοντικών κανονισμών που προβλέπονται από διεθνείς συμφωνίες και εσωτερικούς κανονισμούς του ΦΕ προς αποφυγή ρύπανσης σε σχέση με την διαδικασία αποθήκευσης, διακίνησης και μεταφοράς και διάθεση επικινδύνων υλικών και πυρομαχικών και για διασφάλιση των πληροφοριών σχετικά με το διακινούμενο πολεμικό υλικό. 6) Στη συμμόρφωση του ΦΕ με σχετική ΕΧΟΡΟΡΔ (Exercise Operation Order) και ΣΥ σε ό,τι αφορά διοικητικά θέματα, θέματα προσωπικού, θέματα οικονομικών συναλλαγών και δημοσίων σχέσεων.

Με το άρθρο 6 παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε ασκήσεις ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε Τρίτες Χώρες, που μπορεί να είναι Κ-Μ του ΝΑΤΟ ή της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP/SOFA) ή όχι με την υποχρέωση σύναψης χωριστής συμφωνίας μεταξύ του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ-HNS) και της Τρίτης Χώρας, υπό τους όρους και περιορισμούς του υπό κύρωση ΜΟΥ και της Συμφωνίας Υποστήριξης δια της οποίας θα καθορίζονται οι σχετικές λεπτομέρειες για κάθε άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα.

Στο άρθρο 7 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 γίνεται λεπτομερής αναφορά σε θέματα Διοικητικής Μέριμνας και Οικονομικής φύσεως θέματα μεταξύ των Συμμετεχόντων, όπου με σαφήνεια ορίζεται ότι για κάθε υλικοτεχνική υποστήριξη, που δεν παρέχεται δωρεάν, ή με κοινή συναίνεση, οι αρμόδιες Αρχές του ΦΕ και των ΕΔ δύναται να διαπραγματευθούν τον τρόπο πληρωμής σε μετρητά (συναλλαγή αποζημίωσης), το νόμισμα ορίζεται από ΦΕ, ή με πληρωμή σε είδος (συναλλαγή ανταλλαγής) ή με πληρωμή «Ισης Αξίας».

Απαγορεύεται η αποκόμιση ή η διατήρηση οποιουδήποτε κέρδους προκύψει από τις συναλλαγές που διακατονίζονται από τους Συμμετέχοντες (αποζημιούμενες ανταλλαγές, συναλλαγές ανταλλαγής, ίσης αξίας).

Η λογιστική τακτοποίηση των πάσης φύσεως κοστολογικών επιβαρύνσεων (τιμολόγια παροχής υλικοτεχνικής υποστήριξης, προμηθειών ή υπηρεσιών) θα γίνει με την διαδικασία των τυποποιημένων εντύπων του ΝΑΤΟ (S-TANAC 2034) ή με Συμφωνία Υποστήριξης του παρόντος ΜΟΥ. Η κυριότητα των προϊόντων της υλικοτεχνικής υποστήριξης, των προμηθειών ή των υπηρεσιών ανήκει στο ΦΕ. Είναι ωστόσο δυνατή η μεταβίβαση σε άλλο έθνος ή φορέα με την γραπτή συγκατάθεση του ΦΕ.

Με μέριμνα της Κυβέρνησης του ΦΕ θα διασφαλίζεται απαλλαγή από ΦΠΑ για όσα αντικείμενα και υλικά προορίζονται για την υλικοτεχνική υποστήριξη ή παροχή υπηρεσιών ή για παράδοση αγαθών προς εξυπηρέτηση άμεσων αναγκών των ΕΔ Κράτους-Μέλους του ΝΑΤΟ στο μέτρο που το επιτρέπουν οι υφιστάμενοι νόμοι (ν. 1642/1986 και ν. 2859/2000), οι κανονισμοί και οι διεθνείς συμφωνίες.

Το άρθρο 8 σε συνδυασμό με το άρθρο 13 ρυθμίζονται

θέματα πειθαρχικής δικαιοδοσίας επί του προσωπικού των ΕΔ, οσάκις οι δυνάμεις αυτές δραστηριοποιούνται σε άσκηση ή εκπαίδευση στην επικράτεια του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ-HNS), όπου ρητά ορίζεται ότι θα ισχύουν οι διατάξεις της ΝΑΤΟ SOFA και τα λοιπά συμπληρωματικά έγγραφα ή τροποποιήσεις αυτής. Στο εν λόγω άρθρο σε συνδυασμό με το άρθρο 10 περιγράφεται μία ειδική πτυχή της δικαιοδοσίας του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ), ως προς τις απαιτήσεις που δεν καλύπτονται από την ΝΑΤΟ SOFA (άρθρο 8 παραγρ. 3 και άρθρο 10 παράγραφοι 2 και 4).

Το άρθρο 9 ορίζει ότι ο διοικητικός έλεγχος των ΕΔ θα ασκείται σύμφωνα με τα εθνικά και τα νατοϊκά σχέδια ή τα σχέδια και τις διαδικασίες που θα συμφωνηθούν μεταξύ των Συμμετεχόντων, κατά περίπτωση, για τις ανάγκες της ασκήσεως ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και θα περιγράφονται αναλυτικά σε Συμφωνίες Υποστήριξης του παρόντος ΜΟΥ, αποκλειομένης της έγκρισης για συμμετοχή σε οποιαδήποτε μορφή μάχης, αστυνόμευσης, διεθνούς επιχείρησης ή πολεμικές συρράξεις, χωρίς την συναίνεση των Κυβερνήσεων των και υπό τους περιορισμούς που θέτουν για την επιχειρησιακή δράση τους.

Το άρθρο 10 καλύπτει θέματα που σχετίζονται με την διαδικασία επίλυσης των απαιτήσεων-αξιώσεων, που συνδέονται με ευθύνες απορρέουσες από τις ανάγκες της άσκησης ή τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες των ΕΔ. Αμφότερα θα υπόκεινται στις ρυθμίσεις της ΝΑΤΟ SOFA και τη Συμφωνία Υποστήριξης που θα υποστηρίζει το παρόν ΜΟΥ ή θα ρυθμίζονται επί τη βάσει της αρχής του ίσου επιμερισμού των δαπανών.

Στο άρθρο 11 γίνεται λεπτομερής αναφορά στις δεσμεύσεις των Συμμετεχόντων να συμμορφώνονται με τις διαδικασίες και τους κανόνες Προστασίας Διαβαθμισμένων Πληροφοριών, που περιέχονται στη Συμφωνία Γενικής Ασφάλειας μεταξύ του ΥΠΑΜ του ΗΒΜΒ&ΒΙ και του ΥΠΕΘΑ της Ελληνικής Δημοκρατίας για τη διαβάθμιση, την αποθήκευση, το χειρισμό, τη μεταβίβαση και διαφύλαξη όλου το διαβαθμισμένου υλικού και πληροφοριών, που κατέχεται, χρησιμοποιείται, παράγεται, παρέχεται ή ανταλλάσσεται μεταξύ των Συμμετεχόντων, τις διεθνείς επισκέψεις μεταξύ των Συμμετεχόντων και την διασφάλιση του απροσπέλαστου του χώρου διενέργειας των ασκήσεων ή εκπαιδεύσεων σε μη εξουσιοδοτημένο προσωπικό με ευθύνη του ΦΕ.

Το άρθρο 12 ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν στις παρεχόμενες υγειονομικές υπηρεσίες, για τις οποίες θα ισχύουν οι υφιστάμενες νατοϊκές συμφωνίες για κοινή χρήση ιατρικών και οδοντιατρικών εγκαταστάσεων και με τους ιδιαίτερους όρους, που θα καθορίζονται στις Συμφωνίες Υποστήριξης του υπό κύρωση ΜΟΥ.

Το άρθρο 13, σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις του άρθρου 8, αναφέρεται στην διαδικασία διερεύνησης των ατυχημάτων ή περιστατικών στο οποίο εμπλέκεται προσωπικό των ΕΔ. Η διερεύνηση θα πραγματοποιείται με ευθύνη του ΦΕ και απαραίτητα θα ευρίσκεται σε πλήρη αρμονία με την ΝΑΤΟ SOFA.

Το άρθρο 14 ρυθμίζει την περίπτωση χειρισμού θεμάτων απώλειας μέλους των ΕΔ στην επικράτεια του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ) και λοιπά σχετικά θέματα (νεκροψία, αυτοψία, πιστοποίηση θανάτου, επαναπατρι-

σμός σωρού κ.λπ).

Το άρθρο 15 αναφέρεται στην υποχρέωση των Συμμετεχόντων για τήρηση των διαδικασιών που σχετίζονται με τους Περιβαλλοντικούς Κανονισμούς κατά την ανάπτυξη των ΕΔ σε ασκήσεις ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες και σε συνδυασμό με το άρθρο 10 και την κατά περίπτωση Συμφωνία Υποστήριξης (ΣΥ), σχετική με το ΜΟΥ, θα αντιμετωπίζονται όλες οι αξιώσεις - απαιτήσεις σχετικά με τα περιβαλλοντικά θέματα.

Το άρθρο 16 αναφέρεται στην υποχρέωση του ΦΕ για παροχή τηλεπικοινωνιακών μέσων, όπως αυτά ειδικότερα θα προσδιορισθούν σε σχετική Συμφωνία Υποστήριξης (ΣΥ), σχετικής με το ΜΟΥ.

Το άρθρο 17 καθορίζει τον τρόπο επίλυσης των πάσης φύσεως διαφορών, που θα αναφύονται κατά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Μνημονίου Κατανόησης (ΜΟΥ), όπου προκρίνεται η λύση των διαβουλεύσεων μεταξύ των Συμμετεχόντων, σε κατώτερο επίπεδο, αποκλεισμένης της προσφυγής εθνικό ή διεθνές δικαστήριο ή τρίτο μέρος.

Το άρθρο 18 αναφέρει ότι το Μνημόνιο Κατανόησης (ΜΟΥ) δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε, εγγράφως με κοινή συναίνεση των Συμμετεχόντων και με τον περιορισμό ότι οι τροποποιήσεις θα τεθούν σε ισχύ με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 αυτού.

Το άρθρο 19 αναφέρεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Στη διαδικασία έναρξης ισχύος του Μνημονίου Κατανόησης (ΜΟΥ), στην χρονική διάρκεια ισχύος αυτού και στην δυνατότητα καταγγελίας υπό τους ιδιαίτερους περιορισμούς της προκείμενης περίπτωσης.

β. Στον τόπο, στο χρόνο, στη γλώσσα και εξουσιοδοτημένους για την υπογραφή του Μνημονίου Κατανόησης (ΜΟΥ) Αντιπροσώπους κάθε Χώρας. Το υπό κύρωση ΜΟΥ υπεγράφη σε τρία πρωτότυπα κείμενα μόνο στην αγγλική γλώσσα.

γ. Στην διατήρηση σε ισχύ των παρακάτω άρθρων σε περίπτωση λήξεως της ισχύος του ΜΟΥ με τις προϋποθέσεις του άρθρου 18.

(1) Των διατάξεων των άρθρων 7 και 17 μέχρι οριστικού διακανονισμού των πάσης φύσεως διαφορών.

(2) Των διατάξεων του άρθρου 11 έως ότου όλες οι πληροφορίες και το υλικό καταστραφεί ή επιστραφεί στην πηγή προέλευσης του.

Δ. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κατόπιν των ανωτέρω υποβάλλουμε το παρόν σχέδιο νόμου και εισηγούμεθα την ψήφισή του από τη Βουλή των Ελλήνων.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γ. Παπακωνσταντίνου	Δ. Δρούτσας
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Ευάγ. Βενιζέλος	Χ. Καστανίδης

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με τη Διεξαγωγή Στρατιωτικών Ασκήσεων και Εκπαίδευσης και την Παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, σχετικά με τη διεξαγωγή στρατιωτικών ασκήσεων & εκπαίδευσης και την παροχή υποστήριξης φιλοξενούντος έθνους, το οποίο υπογράφηκε στο Λονδίνο την 1η Δεκεμβρίου 2009 και στην Αθήνα στις 13 Ιανουαρίου 2010, το κείμενο του οποίου σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

BETWEEN

THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE OF
THE HELLENIC REPUBLIC

AND

THE MINISTRY OF DEFENCE OF
THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN
AND NORTHERN IRELAND

CONCERNING

THE CONDUCT OF MILITARY EXERCISES AND TRAINING

AND THE

PROVISION OF HOST NATION SUPPORT

CONTENTS

<u>Section No.</u>	<u>Heading</u>	<u>Page No.</u>
SECTION 1	DEFINITIONS	3-4
SECTION 2	PURPOSE AND SCOPE	4
SECTION 3	APPLICABLE DOCUMENTS	4
SECTION 4	HOST NATION RESPONSIBILITIES	5-6
SECTION 5	RESPONSIBILITIES OF THE VISITING FORCE	6
SECTION 6	INVOLVEMENT OF THIRD COUNTRIES	6-7
SECTION 7	LOGISTICS AND FINANCE	7-8
SECTION 8	DISCIPLINE AND JURISDICTION	9
SECTION 9	COMMAND AND CONTROL	9
SECTION 10	CLAIMS AND LIABILITIES	9
SECTION 11	SECURITY AND PROTECTION OF INFORMATION	10
SECTION 12	MEDICAL AND DENTAL	10
SECTION 13	INVESTIGATION PROCEDURES FOR ACCIDENTS	11
SECTION 14	HANDLING THE DEATH OF A MEMBER OF THE VISITING FORCE	11
SECTION 15	ENVIRONMENTAL CONSIDERATIONS	11
SECTION 16	COMMUNICATIONS	11
SECTION 17	SETTLEMENT OF DISPUTES	12
SECTION 18	AMENDMENT	12
SECTION 19	EFFECTIVE DATE AND TERMINATION	12

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE OF THE HELLENIC REPUBLIC AND THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND CONCERNING THE CONDUCT OF MILITARY TRAINING AND EXERCISES AND THE PROVISION OF HOST NATION SUPPORT

INTRODUCTION

The Ministry of National Defence of the Hellenic Republic and the Ministry of Defence of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (hereafter jointly referred to as "the Participants"):

HAVING REGARD TO the provisions of the North Atlantic Treaty done at Washington on 4 April 1949;

HAVING REGARD TO the provisions of the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of their Forces (NATO SOFA) done at London on 19 June 1951;

IN CONSIDERATION OF the concept behind the deployment of the Participants' Forces to each other's country for the conduct of mutually approved exercises and training;

AND IN CONSIDERATION OF the needs of the forces of one Participant for Host Nation Support when deployed to the other's country;

HAVE REACHED the following understandings:

SECTION 1

DEFINITIONS

In this Memorandum of Understanding (MOU) the following definitions apply:

- a. Visiting Forces (VF). The Armed Forces of one Participant when deployed to the territory of the other Participant for the purposes of conducting mutually approved exercises or training. The term includes the ships, aircraft, vehicles, stores, equipment, ammunition, missiles and provisions, together with civilian components of such forces as defined in the NATO SOFA, as well as all air, sea and surface movement resources, together with their supporting services, required to deploy the Forces mentioned above.
- b. Host Nation (HN). The Participant which receives and temporarily hosts the Forces of the other Participant during mutually approved exercises or training.
- c. Host Nation Support (HNS). The civil and military assistance rendered by one Participant to the Forces of the other Participant during mutually approved exercises or training held in its territory, airspace or territorial waters.
- d. Exercises and Training. This term includes bilateral, unilateral and multilateral exercises and training activities involving both units and individuals and exchanges and attachments of units.
- e. Implementing Arrangement (IA). A follow on arrangement to this MOU that will be concluded for each exercise or training activity and which will detail the requirements of the VF and the HNS available to meet those requirements. The IA will also detail the necessary detailed procedures to be implemented by the Participants for the provision of HNS and, as required, the conduct of the exercise or training activity. The IA will be a subordinate document to this MOU and therefore will be consistent with its provisions and features.
- f. Military Authorities. The appropriate office or military formation of the Armed Forces of either Participant and specified, if necessary, in the IA.

- g. Training Areas. Those areas in the HN defined in the exercise plans in which VF are deployed for the purpose of conducting the exercise or training activity in question.

SECTION 2

PURPOSE AND SCOPE

1. The purpose of this MOU is to identify the responsibilities and general principles concerning the conduct of exercises and training and the provision of HNS. The MOU will also describe the standards, type, level and methods of support that the HN will provide to the VF during the exercise or training activity.
2. Detailed procedures and general support requirements will be covered in the IA(s) developed for the exercise or training activity in question and associated with this MOU. The detailed support approved for each exercise or training activity location will be documented in Annexes to the relevant IA.
3. Unless otherwise stated in this MOU, the HNS arrangements described herein will apply from the entry of initial components of the VF into the territory of the HN and continue until the last components of those forces depart the HN.
4. This MOU is not intended to conflict with the laws of the HN or any international agreements which might be in force between the Participants and in the event of any such conflict the relevant laws or agreements will prevail.

SECTION 3

APPLICABLE DOCUMENTS

In addition to the North Atlantic Treaty and the NATO SOFA, the following documents will be applicable:

The relevant Exercise Operation Order (EXOPORD);

MC 319/1 NATO Principles and Policies for Logistics;

MC 334/1 NATO Principles and Policies for HNS Planning;

AJP 4.5 Allied Joint Host Nation Doctrine and Procedures;

C-M (2002) 49 dated 17 June 2002 – Security within the North Atlantic Treaty Organisation (as amended);

Any relevant Standardisation Agreements (STANAGs) and in particular:

- (1) STANAG 3113: Provision of Support to Visiting Personnel, Aircraft and Vehicles.
- (2) STANAG 2034: NATO Standard Procedures for Mutual Logistic Assistance.

SECTION 4**HOST NATION RESPONSIBILITIES**

1. Within the provisions of, and in addition to undertaking the responsibilities identified elsewhere in, this MOU, the HN will:
  - a. In accordance with approved exercise and support plans, authorise and take all necessary measures to facilitate:
    - (1) the deployment of the VF to the designated reception points, staging/assembly areas
    - (2) onward movement to the designated Training Areas
    - (3) the conduct of the exercise or training activity , and
    - (4) the recovery of the VF to and through the designated point(s) of departure;
  - b. Authorise the VF to use its national air routes based on the approved plans and national procedures;
  - c. Take all necessary measures to facilitate the use of airport and port facilities, air, sea, road and rail routes in order to ensure entry, reception, redeployment of the VF and supply of stores as specified in the exercise or training plans;
  - d. Authorise and arrange for the use/supply of local resources, including, if specifically requested to do so, services from commercial sources, to meet the requirements of the VF for stores and equipment, including fuel, rations, equipment, vehicles, communications facilities, premises, hospitalisation, labour and other services as specified in the IA(s) to this MOU;
  - e. Authorise, subject to proper notification, and in accordance with applicable NATO procedures, the import into, movement within and the export from its territory of materiel, weapons and ammunition as required by the VF for the purpose of conducting the exercise or training activity;
  - f. Assist in arranging the necessary customs procedures for the exercise or training activity in question, and notify the VF of specific requirements for managing the safe import into, movement within, and export from its territory of hazardous materials and in particular explosives and ammunition;
  - g. Provide liaison staff such as interpreter, customs management and advisory services, if specified in IAs;
  - h. Ensure, as far as possible, that the standard of goods and services rendered to the VF is equivalent to those provided to its own military personnel of comparable rank or classification, unless otherwise mutually determined by the Participants;
  - i. Provide estimates of costs for the goods and services to be rendered by the HN authorities;
  - j. Authorise VF to establish consumption measurement and control devices for utilities and services such as water and electricity, as required, on the understanding that such devices will be removed at the end of the exercise or training activity and that the VF will leave any facility monitored in its original condition on removal of the devices;

- k. Advise on the environmental regulations applicable during the exercise or training activity, specifying in the associated IAs those pertinent principles and procedures for the protection of the environment in the Training Area(s).

SECTION 5

RESPONSIBILITIES OF THE VISITING FORCE

1. Within the provisions of this MOU, the VF will:
  - a. Conduct exercises and training in accordance with the relevant IA and use the HN facilities in accordance with the procedures outlined in that IA and with any existing National Logistic Support Plans supplementing the IA for the exercise or training activity in question;
  - b. Subject to the provisions of Section 7 of this MOU, reimburse the HN for all mutually approved supplies and services rendered by the military authorities of the HN, save for those items provided for temporary use. Any items provided for temporary use by the VF will be used with care and returned to the appropriate HN military authorities prior to departure in the same condition in which they were received, except for wear and tear encountered during normal use;
  - c. Subject to the provisions of the NATO SOFA, comply with the customs formalities and procedures of the HN;
  - d. Provide liaison personnel to co-ordinate all logistic activities with local civil authorities, as required, and at points of Points of Entry/Points of Departure;
  - e. Comply with the environmental regulations and procedures relevant to the exercise or training activity as well as any regulations in force in the HN concerning the storage, movement and disposal of hazardous materials and munitions;
  - f. Ensure that details of munitions (for example Net Explosive Quantity, type of munitions) to be transported are notified to the relevant HN military authorities at least 30 days in advance of deployment. Such details will include names of ports/airports through which the munitions or hazardous materials are planned to be transported and their destinations, including arrival/departure dates;
  - g. Comply with the training safety regulations of the host nation applicable to activities to be undertaken during the exercise or training activity;
  - h. Comply with the detailed procedures and arrangements outlined collectively in the relevant EXOPORD and the IA(s) with respect to administrative and personnel matters, including import of currency, interpreter support, vehicle operations, reporting and repatriation procedures for deceased personnel, and exercise public relations;

SECTION 6

INVOLVEMENT OF THIRD COUNTRIES

1. If one Participant proposes to include personnel from a third country's forces in exercise or training activities in the other's territory under this MOU, that Participant will notify the HN of this in writing at the earliest opportunity during the exercise planning process but will not be responsible for

arrangements and obligations concerning the status of the third country's personnel in the territory of the HN. Whether the third country is or is not a Party to either the NATO or Partnership for Peace SOFA, a separate arrangement may be necessary between the HN and the third country.

2. In the event that one Participant organises a training or exercise activity on the territory of a third country and invites forces of the other Participant to take part in this activity, it may assist those forces where possible in providing certain elements of HNS for the duration of the activity. The exact nature of the support will be defined in the IA for each training or exercise activity. However the organising Participant will not be responsible for arrangements and obligations concerning the status of forces of the other Participant in the third country concerned.

SECTION 7

LOGISTICS AND FINANCE

1. For any logistic support, supplies or services which are not provided free of charge in accordance with STANAG 3113 or by mutual consent, the relevant authorities of the HN and the VF may negotiate for payment either in cash in the currency specified by the HN (a "reimbursable transaction"); payment in kind (an "exchange transaction"); or payment in "equal value" to be defined in monetary terms only. Accordingly, the VF will pay the HN in conformance with the relevant provisions for each type of transaction detailed in sub-paragraphs a, b and c below as well as the more general provisions stated in the remainder of this Section. Nothing in this Section is intended to preclude the VF authorities from contracting directly with Host Nation commercial organisations.

a. Reimbursable Transactions. The VF will pay outstanding balances no later than 60 days after receipt of invoice. In pricing reimbursable transactions, the Participants will observe the following principles:

(1) The responsible representative of the VF and HN authorities will negotiate a price not including charges excluded below.

(2) When a definitive price is not negotiated in advance of the order, the order will set forth a maximum limitation of liability for the VF who will be ordering the logistic support, supplies or service, pending negotiation of a final price. The relevant authorities of the Participants will promptly enter into negotiations to establish a final price, which may under certain circumstances exceed the initial maximum limitation of liability. The burden of justifying the increase will rest with the Participant seeking to exceed the maximum. In the event that the relevant authorities of the Participants have difficulty in negotiating a final price, they may consider replacement-in-kind.

(3) At the time accounts are settled, neither Participant will make or retain any profit resulting from the transactions being settled.

(4) In the case of specific acquisitions by the HN from local contractors on behalf of the VF, the cost will be no less favourable than the price charged to the HN Forces for identical support, supplies and services less any amounts excluded below. However, the price charged may take into account differentials due to delivery schedules, points of delivery and other similar considerations.

(5) In the case of transfers from the HN's own resources, the amount paid by the VF for logistic support, supplies and services provided will be the same as HN charges its own forces as of the date the order is accepted.

b. Exchange Transactions. The VF will pay the HN military authorities in kind by transferring logistic support, supplies or services that are identical or substantially similar to those delivered or performed and which are satisfactory to the HN military authorities. If the VF cannot pay in kind within the terms of a replacement schedule in effect at the time of the original transaction, the transaction may, by mutual consent, be deemed a reimbursable transaction and governed by sub paragraph (a) above, except that the price will be based upon the date on which the payment in kind was scheduled to take place.

c. Equal Value. The term "equal value" means logistic support, supplies or services defined in monetary terms using actual or estimated prices in effect at the time a transaction is approved. The VF will pay the HN military authorities by transferring logistic support, supplies or services that are equal in value to those delivered or performed and which are satisfactory to the HN military authorities. If the VF do not pay in "equal value" within the terms of an exchange schedule in effect at the time of the original transaction with time frames which do not exceed three months from the date of the original transaction, the transaction will be deemed a reimbursable transaction and governed by sub paragraph (a) above.

2. In fulfilling their co-ordination role with respect to facilitating supply from commercial sources, the HN military authorities will not obtain services or commit to any commercial contracts on behalf of the VF unless the latter have specifically consented to accept the services, supplies etc, and have also consented to pay a specified cost for them. All services and supplies from commercial sources will be based upon formal contractual arrangements.

3. Both the VF and the HN authorities will maintain records of all transactions between the Participants.

4. Invoices for the provision of logistic support, supplies or services will refer to the form of the Standard NATO Form for request, Receipt and Return or Invoice, at Annex B of STANAG 2034, and will refer to this MOU (or an applicable IA) as well as to any applicable order number. Invoices will be accompanied by evidence of receipt by the VF and will be either settled locally through arrangements detailed in the IA or sent to the VF's military authorities no later than 90 days from the date that the logistic support, supplies or services were provided to those forces. The invoices will itemise the charges for the various logistic support, supplies or services being billed.

5. The VF will normally pay for supplies, equipment or services from commercial sources such as food, vehicle hire, laundry, etc. prior to departure from the HN's territory, unless otherwise contractually determined or unless a dispute regarding cost or receipt of services exists. In case of the latter situation arising, every effort will be made to resolve the dispute as soon as possible in order to expedite settlement of accounts.

6. Subject to availability, the HN will provide the VF's personnel with messing and accommodation to the same standard as would be provided to members of the HN forces. Charges payable by the VF will be at the prevailing HN's "entitled" rate on grounds of reciprocity.

7. The VF will not retransfer logistic support, supplies or services, either temporarily or permanently, to another nation or organisation without written consent of the HN.

8. Insofar as existing laws, regulations and international agreements permit, the HN government will ensure that taxes, customs duties and similar charges will not be imposed in connection with this MOU. Where such taxes, customs duties and similar charges are payable, the HN government will administer them in the manner most favourable to the satisfactory execution of the arrangements described in this MOU.

9. Further detailed financial arrangements, including those for settlement of accounts will be specified, as appropriate in the IA(s) supporting this MOU for the exercise or training activity in question.

SECTION 8

DISCIPLINE AND JURISDICTION

1. The jurisdiction arrangements which will apply to the VF personnel will be as laid down in Article VII of the NATO SOFA and any supplements or amendments thereto
2. If VF personnel are taken into custody by the appropriate authorities of the HN, the Directing Staff of the exercise or training activity and the senior HN and VF representatives participating in the exercise must be informed immediately. They in turn will then inform their appropriate military authorities.
3. In cases where, in accordance with Article VII of the NATO SOFA, the HN authorities have the right to exercise jurisdiction over members of the VF, that jurisdiction will be exercised within the ordinary criminal justice system applicable to civilians and will not be exercised within the criminal justice system applicable only to members of the Armed Forces of the HN.

SECTION 9

COMMAND AND CONTROL

1. Command and control arrangements will be in accordance with national and NATO plans and procedures or such plans and procedures as are determined between the Participants, as appropriate for the exercise or training activity concerned and detailed in IAs to this MOU.
2. VF personnel who are employed for the purposes of the exercise or training activity in a HN formation will not take part in any form of combat mission, policing, or international security operations without the consent of their government. In the event of hostilities, whether following a declaration of war or otherwise, VF personnel will not be employed on active operations in any role and will be assisted by the HN in seeking directions from their government.

SECTION 10

CLAIMS AND LIABILITIES

1. Claims arising out of, or in connection with, the execution of this MOU will be handled by the HN in accordance with Article VIII of the NATO SOFA. Specific administrative arrangements will be covered in the IA for each exercise.
2. Claims arising from activity undertaken in connection with this MOU on the territory of a third country where Article VIII of the NATO SOFA does not apply, will be processed by the most appropriate Participant, as determined by consultation between the Participants and recorded in the IA for each exercise.
3. In the case of damage caused to or by the common property of the Participants, where the cost of making good such damage is not recoverable from a third party, such cost will be borne equally by the Participants.
4. The Participants will not indemnify contractors against third-party liability claims.

SECTION 11

SECURITY AND PROTECTION OF INFORMATION

1. All classified information and material exchanged or generated in connection with this MOU will be used, transmitted, stored, handled and safeguarded in accordance with the General Security Arrangement [GSA] between The Secretary of State for Defence of The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and The Minister of National Defence of The Hellenic Republic, concerning the Protection of Defence Classified Information exchanged between the two countries dated 2 March 2001.
2. International visits between the Participants will be coordinated in accordance with section 7 of the above mentioned GSA
3. The HN will ensure that training is conducted without interference by unauthorised personnel trespassing in the Training Area(s), range(s) or exercise support area(s). Detailed security procedures will be specified in the relevant IA(s).

SECTION 12

MEDICAL AND DENTAL

1. The VF commander will be responsible for ensuring that the VF personnel are medically and dentally fit prior to participating in the exercise or training activity in question. The VF commander will ensure that all VF personnel deploy with the necessary amounts of any pre-prescribed medication to cover the period of the deployment and to ensure continued treatment throughout the period of the deployment.
2. Medical and dental treatment will be provided by the HN in accordance with Article IX of the NATO SOFA. In addition, VF personnel will be covered by appropriate governmental or private health care insurance when undertaking activities that are not part of their authorised training.
3. Medical and dental support provided to VF participating in the exercise or training activity will be outlined in the relevant IA, which will identify the locations and types of medical facilities available in the vicinity of the planned Training Area(s).
4. HN authorities will ensure, as far as possible, that VF MEDEVAC aircraft, including helicopters, will be given the highest priority to transit to, within and from the relevant Training Area and given access to HN airspace to fulfil any emergency mission.
5. The provisions of STANAG 2061 "Procedures for Disposition of Allied Patients by Medical Installations" and STANAG 2132 "Documentation Relative to Medical Evacuation, Treatment and Cause of Death of Patients" will be referred to in the application of this MOU.
6. Basic medical care and emergency dental treatment by the HN military medical services and the evacuation by military aircraft, including helicopters, will be provided free of charge. However, where assistance is required from HN resources to transfer injured personnel to a hospital of the VF's choice using HN assets, the VF authorities will accept responsibility for any reimbursement required for the transportation costs involved.
7. The VF authorities will also reimburse the HN authorities for emergency evacuation by civil medical aircraft as well as medical care extended to their personnel at local HN civilian medical facilities, with the exception that the VF may take advantage of any applicable international or bilateral agreements on medical/social security to defray the costs of such treatment.

SECTION 13

INVESTIGATION PROCEDURES FOR ACCIDENTS

1. Subject to the provisions of Section 8, investigation of an accident or incident involving VF personnel will be the responsibility of the HN, but the VF authorities may have an observer present at any Inquiry. The observer will not have the freedom to cross-examine, or to participate in any other way, and will not be present when the Inquiry is deliberating on its findings and recommendations. The observer will normally be no higher in corresponding rank than the President of the Inquiry. The VF authorities may conduct such further investigations as may be required by their laws or regulations. The VF will bear all costs incurred by their participation in an inquiry.
2. The military authorities of the VF will normally be provided with the relevant findings and recommendations of the accident report. Any requests for more specific information will be given sympathetic consideration by the HN.

SECTION 14

HANDLING THE DEATH OF A MEMBER OF THE VISITING FORCE

1. The death of a member of the VF on HN territory will be reported to the relevant HN authority and to the local Defence Attaché in the HN, who will ensure host nation support. The death will be certified by a doctor of the HN.
2. If the HN's law requires that an autopsy be carried out on the deceased, this will be done in accordance with its national procedures by a doctor of the HN appointed for the purpose. The HN will notify the commander of the VF in advance of the time and location of any planned autopsy in order to facilitate the attendance at the autopsy of a doctor appointed by the VF authorities as an observer.
3. Bodies are to be repatriated under arrangements made by the VF, complying with any relevant laws and regulations of the HN. Details of arrangements for moving the body will be provided to the HN, through Commander VF. The HN is requested to facilitate the movement of the VF Repatriation personnel or their representatives within the Country. The VF will bear all the costs arising from this requirement.

SECTION 15

ENVIRONMENTAL CONSIDERATIONS

Detailed procedures for the protection of the environment will be addressed, where appropriate, in the IA for the exercise or training activity in question. All claims relating to environmental issues will be dealt with under the principles outlined in Section 10.

SECTION 16

COMMUNICATIONS

The HN authorities will provide a range of telephone, fax, data and radio facilities as detailed in the IA for the exercise or training activity in question.

SECTION 17

SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute regarding the interpretation or application of this MOU or of its IA(s) will be resolved by negotiation between the Participants at the lowest possible level and will not be referred to any national or international tribunal or third party for settlement.

SECTION 18

AMENDMENT

This MOU may be amended at any time, in writing, with the mutual consent of the Participants. These amendments will enter into effect in accordance with the procedure described in paragraph 1 of section 19.

SECTION 19

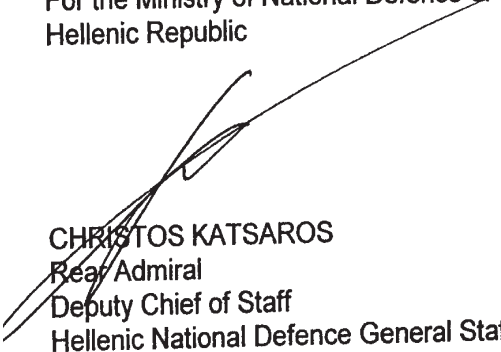
EFFECTIVE DATE AND TERMINATION

1. This MOU will come into effect after signature by both Participants and when notification has been received from the Hellenic National Defence General Staff that the relevant internal procedures have been completed and will remain in effect unless terminated either by mutual consent or by one Participant on giving six months prior notice in writing to the other.
2. In the event that this MOU is terminated:
  - a. the provisions of Sections 7 (Logistics and Finance), 10 (Claims and Liabilities) and 17 (Settlement of Disputes) will remain in effect until all outstanding payments, claims and disputes are finally settled; and
  - b. the provisions of Section 11 (Security and Protection of Information) will remain in effect until all such information and material is either destroyed or returned to the originating Participant.

The foregoing represents the understandings reached between the Ministry of National Defence of the Hellenic Republic and the Ministry of Defence of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland upon the matters referred to therein.

Three originals signed in the English language.

For the Ministry of National Defence of the
Hellenic Republic

CHRISTOS KATSAROS
Rear Admiral
Deputy Chief of Staff
Hellenic National Defence General Staff

At: Athens

Date: 13 Jan 2010

For the Ministry of Defence of the United
Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A C P KENNETT CBE
Major General
Director General Land Warfare
Land Command

At: Warrimote

Date: 1 Dec 09

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

ΜΕΤΑΞΥ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΙ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ
ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΙ ΤΗΝ

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΝΤΟΣ ΕΘΝΟΥΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αριθ. Άρθρου Επικεφαλίδα	Αριθ. Σελίδας
ΤΜΗΜΑ 1 ΟΡΙΣΜΟΙ	3-4
ΤΜΗΜΑ 2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	4
ΤΜΗΜΑ 3 ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΕΠΤΡΑΦΑ	4
ΤΜΗΜΑ 4 ΕΥΘΥΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΝΤΟΣ ΕΘΝΟΥΣ	5-6
ΤΜΗΜΑ 5 ΕΥΘΥΝΕΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΜΕΝΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	6
ΤΜΗΜΑ 6 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	6-7
ΤΜΗΜΑ 7 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	7-8
ΤΜΗΜΑ 8 ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ	9
ΤΜΗΜΑ 9 ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	9
ΤΜΗΜΑ 10 ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	9
ΤΜΗΜΑ 11 ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	10
ΤΜΗΜΑ 12 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10
ΤΜΗΜΑ 13 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΡΙΣΕΩΝ ΣΕ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	11
ΤΜΗΜΑ 14 ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΘΑΝΑΤΟΥ ΜΕΛΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΜΕΝΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	11
ΤΜΗΜΑ 15 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	11
ΤΜΗΜΑ 16 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	11
ΤΜΗΜΑ 17 ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	12
ΤΜΗΜΑ 18 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	12
ΤΜΗΜΑ 19 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΛΗΞΗ	12

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ
ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΝΤΟΣ ΕΘΝΟΥΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και το Υπουργείο Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (εφεξής αναφερόμενα από κοινού ως "οι Συμμετέχοντες"):

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις διατάξεις του Βορειοατλαντικού Συμφώνου, το οποίο υπεγράφη στην Ουάσιγκτον στις 4 Απριλίου 1949,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις διατάξεις της Συμφωνίας μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών του Βορειοατλαντικού Συμφώνου σχετικά με το Καθεστώς των Δυνάμεών τους (NATO SOFA), η οποία υπεγράφη στο Λονδίνο στις 19 Ιουνίου 1951,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την ιδέα η οποία υπάρχει πίσω από την ανάπτυξη των δυνάμεων των Συμμετεχόντων στη χώρα του άλλου, για τη διεξαγωγή αμοιβαία εγκεκριμένων ασκήσεων και εκπαίδευσης,

ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟΨΗ των αναγκών των δυνάμεων ενός Συμμετέχοντα για Υποστήριξη από το Φιλοξενόν Έθνος (ΥΦΕ - HNS), όταν αυτές αναπτύσσονται στη χώρα του άλλου,

ΚΑΤΕΛΗΞΑΝ στις ακόλουθες συμφωνίες:

ΤΜΗΜΑ 1
ΟΡΙΣΜΟΙ

Στο παρόν Μνημόνιο Κατανόησης (MOU), ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α. Επισκεπτιόμενες Δυνάμεις (ΕΔ). Οι Ένοπλες Δυνάμεις ενός Συμμετέχοντος, όταν αυτές αναπτύσσονται στην επικράτεια του άλλου Συμμετέχοντα, για τους σκοπούς της διεξαγωγής αμοιβαία εγκεκριμένων ασκήσεων ή εκπαίδευσης. Ο όρος περιλαμβάνει τα πλοία, τα αεροσκάφη, τα οχήματα, τα εφόδια, τον εξοπλισμό, τα πυρομαχικά, τα βλήματα και τις προμήθειες, καθώς και τα πολιτικά στοιχεία των Δυνάμεων αυτών, όπως αυτά ορίζονται στο NATO SOFA, καθώς και όλες τις αεροπορικές, θαλάσσιες και επίγειες μετακινήσεις πόρων, μαζί με τις υπηρεσίες υποστήριξης των, που απαιτούνται για την ανάπτυξη των εν λόγω Δυνάμεων.

β. Φιλοξενούν Έθνος (ΦΕ). Ο Συμμετέχων ο οποίος δέχεται και φιλοξενεί, προσωρινά, τις Δυνάμεις του άλλου Συμμετέχοντος, κατά τη διάρκεια αμοιβαία εγκεκριμένων ασκήσεων ή εκπαίδευσης.

γ. *Υποστήριξη Φιλοξενούντος Έθνους (ΥΦΕ)*. Η πολιτική και στρατιωτική βοήθεια η οποία παρέχεται από ένα Συμμετέχοντα προς τις Δυνάμεις του άλλου Συμμετέχοντος, κατά τη διάρκεια αμοιβαία εγκεκριμένων ασκήσεων ή εκπαίδευσης που πραγματοποιούνται στην επικράτεια, τον εναέριο χώρο ή τα χωρικά του ύδατα.

δ. *Ασκήσεις και Εκπαίδευση*. Ο όρος αυτός περιλαμβάνει τις διμερείς, μονομερείς και πολυμερείς ασκήσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες αφορούν τόσο τις μονάδες όσο και τα άτομα και τις ανταλλαγές, καθώς και τα αποσπασμένα τμήματα των μονάδων.

ε. *Συμφωνία Υλοποίησης (ΣΥ)*. Μια επακόλουθη συμφωνία του παρόντος ΜΟΥ, η οποία θα συνάπτεται για κάθε άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και η οποία θα περιγράφει λεπτομερώς τις απαιτήσεις των ΕΔ και την ΥΦΕ που είναι διαθέσιμη προκειμένου να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις αυτές. Η ΣΥ θα εξειδικεύει, επίσης, τις απαραίτητες λεπτομερείς διαδικασίες, οι οποίες πρέπει να υλοποιηθούν από τους Συμμετέχοντες για παροχή ΥΦΕ και κατά περίπτωση, τη διεξαγωγή άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Η ΣΥ θα αποτελεί προσάρτημα του παρόντος ΜΟΥ και συνεπώς, θα συνάδει με τις διατάξεις και τα χαρακτηριστικά του.

στ. *Στρατιωτικές Αρχές*. Η κατάλληλη υπηρεσία ή στρατιωτικός σχηματισμός των Ενόπλων Δυνάμεων οποιουδήποτε Συμμετέχοντα που προσδιορίζονται, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, στη ΣΥ.

ζ. *Χώροι Εκπαίδευσης*. Οι χώροι του ΦΕ οι οποίοι καθορίζονται στα σχέδια ασκήσεων και στους οποίους αναπτύσσονται οι ΕΔ για τους σκοπούς της διεξαγωγής της εν λόγω άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

ΤΜΗΜΑ 2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Σκοπός του παρόντος ΜΟΥ είναι να προσδιορίσει τις ευθύνες και τις γενικές αρχές που αφορούν τη διεξαγωγή των ασκήσεων και της εκπαίδευσης και την παροχή ΥΦΕ. Το ΜΟΥ περιγράφει, επίσης, τα πρότυπα, το είδος, το επίπεδο και τις μεθόδους υποστήριξης που το ΦΕ θα παράσχει στις ΕΔ κατά τη διάρκεια των ασκήσεων ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

2. Οι λεπτομερείς διαδικασίες και οι γενικές απαιτήσεις υποστήριξης θα καλύπτονται από τις ΣΥ που εκπονούνται για την εν λόγω άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και είναι συναφείς με το παρόν ΜΟΥ. Η λεπτομερής υποστήριξη που εγκρίνεται για κάθε περιοχή άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας θα τεκμηριώνεται στα Παραρτήματα των σχετικών ΣΥ.

3. Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά στο ΜΟΥ, οι ρυθμίσεις ΥΦΕ οι οποίες περιγράφονται στο παρόν θα εφαρμόζονται από τη στιγμή της εισόδου των αρχικών τμημάτων των ΕΔ στην επικράτεια του ΦΕ και θα συνεχίζονται μέχρις ότου τα τελευταία τμήματα των Δυνάμεων αυτών αναχωρήσουν από το ΦΕ.

4. Το παρόν ΜΟΥ δεν προτίθεται να έρθει σε σύγκρουση με τους νόμους του ΦΕ ή οποιοδήποτε διεθνείς συμφωνίες οι οποίες θα μπορούσαν να ισχύουν μεταξύ των Συμμετεχόντων και σε περίπτωση μιας τέτοιας σύγκρουσης, θα υπερισχύουν οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις ή συμφωνίες.

ΤΜΗΜΑ 3 ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Επιπλέον του Βορειοατλαντικού Συμφώνου και της NATO SOFA, έχουν εφαρμογή και τα ακόλουθα έγγραφα:

- Η σχετική Εντολή Διεξαγωγής Ασκήσεων (EXOPORD),
- Οι Αρχές και Πολιτικές του NATO για τη Διοικητική Μέριμνα (MC 319/1),
- Οι Αρχές και Πολιτικές του NATO για το Σχεδιασμό ΥΦΕ (MC 334/1),
- Το Συμμαχικό Κοινό Δόγμα & Διαδικασίες Φιλοξενούντος Έθνους (AJP 4.5),
- Η Ασφάλεια εντός του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου (όπως αυτή τροποποιήθηκε) - CM (2002) 49 της 17ης Ιουνίου 2002,
- Οποιοδήποτε σχετικές Συμφωνίες Τυποποίησης (STANAGs), και ιδίως:
  - (1) Η STANAG 3113: Παροχή Υποστήριξης προς το Επισκεπτόμενο Προσωπικό, Αεροσκάφη και Οχήματα.
  - (2) Η STANAG 2034: Τυποποιημένες Διαδικασίες του NATO για Αμοιβαία Συνδρομή Διοικητικής Μέριμνας.

ΤΜΗΜΑ 4 ΕΥΘΥΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΝΤΟΣ ΕΘΝΟΥΣ

Στο πλαίσιο των διατάξεων και επιπλέον της ανάληψης των ευθυνών που προσδιορίζονται σε άλλο σημείο του παρόντος ΜΟΥ, το ΦΕ θα:

α. Σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια ασκήσεων και υποστήριξης, εγκρίνει και θα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να διευκολύνει:

(1) την ανάπτυξη των ΕΔ στα καθορισμένα σημεία υποδοχής και τους χώρους στάθμευσης / συγκέντρωσης.

(2) την περαιτέρω μετακίνηση προς τους, καθορισθέντες Χώρους Εκπαίδευσης

(3) τη διεξαγωγή της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, και

(4) τη μετακίνηση των ΕΔ προς και μέσω του(ων) καθορισμένου(ων) σημείου(ων) αναχώρησης,

β. Εγκρίνει τη χρήση, εκ μέρους των ΕΔ, των εθνικών αεροδιαδρόμων, βάσει των εγκεκριμένων σχεδίων και εθνικών διαδικασιών,

γ. Λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνει τη χρήση των αεροπορικών και λιμενικών εγκαταστάσεων, των αεροπορικών και θαλάσσιων διαδρόμων, των οδικών και σιδηροδρομικών αξόνων, προκειμένου να διασφαλίσει την είσοδο, την υποδοχή, την ανάπτυξη των ΕΔ και την προμήθεια εφοδίων, όπως ορίζεται στα σχέδια των ασκήσεων ή της εκπαίδευσης,

δ. Εγκρίνει και μεριμνά για τη χρήση / παροχή τοπικών πόρων, συμπεριλαμβανόμενων, και ειδικά εάν ζητηθεί, των υπηρεσιών από εμπορικές πηγές, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των ΕΔ για εφόδια και εξοπλισμό, συμπεριλαμβανόμενων των καυσίμων, μερίδων φαγητού, εξοπλισμού, οχημάτων, μέσων επικοινωνίας, εγκαταστάσεων, νοσοκομειακής περίθαλψης, της εργασίας και άλλων υπηρεσιών, όπως ορίζεται στη (ις) ΣΥ του παρόντος ΜΟΥ,

ε. Εγκρίνει, υπό την προϋπόθεση της κατάλληλης ειδοποίησης και σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες του ΝΑΤΟ, την εισαγωγή - διακίνηση στο εσωτερικό και την εξαγωγή από την επικράτεια του στρατιωτικού υλικού, όπλων και πυρομαχικών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΕΔ, για τους σκοπούς της διεξαγωγής της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας,

στ. Βοηθά στη διευθέτηση των απαραίτητων τελωνειακών διαδικασιών για την εν λόγω άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και ενημερώνει τις ΕΔ για τυχόν ειδικές απαιτήσεις για τη διαχείριση της ασφαλούς εισαγωγής - διακίνησης στο εσωτερικό και εξαγωγής από την επικράτεια του, επικίνδυνων υλικών και ιδιαίτερα, των εκρηκτικών και πυρομαχικών,

ζ. Παρέχει συνδέσμους, όπως διερμηνέα, τελωνειακή διαχείριση και συμβουλευτικές υπηρεσίες, εάν αυτά ορίζονται στις ΣΥ,

η. Εξασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, ότι το επίπεδο των αγαθών και των υπηρεσιών που παρέχονται στις ΕΔ είναι ισοδύναμο με εκείνο που προβλέπεται για το δικό του στρατιωτικό προσωπικό, αντίστοιχου βαθμού ή διαβάθμισης, εκτός αντίθετης αμοιβαίας απόφασης από τους Συμμετέχοντες,

θ. Παρέχει εκτιμήσεις κόστους για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν από τις αρχές του ΦΕ,

ι. Εξουσιοδοτεί τις ΕΔ να εγκαταστήσουν συσκευές ελέγχου & μέτρησης της κατανάλωσης για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και τις υπηρεσίες όπως, ύδρευση και ηλεκτρική ενέργεια, κατά περίπτωση, με την προϋπόθεση ότι οι σχετικές συσκευές θα αφαιρούνται στο τέλος της άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας και ότι οι ΕΔ θα παραδίδουν όλες τις αναφερόμενες εγκαταστάσεις στην αρχική τους κατάσταση, μετά την αφαίρεση των συσκευών,

κ. Παρέχει συμβουλές σχετικά με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς που θα ισχύουν κατά την άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα, διευκρινίζοντας, στις συναφείς ΣΥ, τις ισχύουσες αρχές και διαδικασίες για την προστασία του περιβάλλοντος στον (ους) Χώρο (ους) Εκπαίδευσης.

ΤΜΗΜΑ 5 ΕΥΘΥΝΕΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΜΕΝΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Στο πλαίσιο των διατάξεων του παρόντος ΜΟΥ, οι ΕΔ θα:

α. Διεξάγουν ασκήσεις και εκπαίδευση σύμφωνα με τη σχετική ΣΥ και

χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις του ΦΕ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στη ΣΥ και με οποιαδήποτε υφιστάμενα Εθνικά Σχέδια Διοικητικής Μέριμνας, που συμπληρώνουν τις ΣΥ, της άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

β. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 7 του παρόντος ΜΟΥ, αποζημιώνουν το ΦΕ για όλες τις αμοιβαία εγκεκριμένες προμήθειες και υπηρεσίες, που παρέχονται από τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, εκτός από τα είδη εκείνα που παρέχονται για προσωρινή χρήση. Οποιαδήποτε είδη παρέχονται για προσωρινή χρήση από τις ΕΔ θα χρησιμοποιούνται με προσοχή και θα επιστρέφονται στις αρμόδιες στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, πριν την αναχώρηση, στην ίδια κατάσταση στην οποία είχαν παραληφθεί, εκτός από τη φθορά που προέκυψε κατά τη συνήθη χρήση τους.

γ. Συμμορφώνονται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του NATO SOFA, με τις τελωνειακές διατυπώσεις και διαδικασίες του ΦΕ.

δ. Παρέχουν συνδέσμους, με σκοπό το συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων διοικητικής μέριμνας με τις τοπικές πολιτικές αρχές, κατά περίπτωση, και στα Σημεία Εισόδου / Αναχώρησης.

ε. Συμμορφώνονται με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς και τις διαδικασίες που σχετίζονται με την άσκηση ή την εκπαιδευτική δραστηριότητα, καθώς και με οποιουσδήποτε κανονισμούς ισχύουν στο ΦΕ και αφορούν την αποθήκευση, διακίνηση και διάθεση των επικίνδυνων υλικών και πυρομαχικών.

στ. Διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τα πυρομαχικά (π.χ. Καθαρή Εκρηκτική Ποσότητα, είδος πυρομαχικών) που πρόκειται να μεταφερθούν, θα γνωστοποιούνται στις αρμόδιες στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, τουλάχιστον 30 ημέρες πριν την ανάπτυξή τους. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τους λιμένες / αεροδρόμια, μέσω των οποίων τα πυρομαχικά ή επικίνδυνα υλικά σχεδιάζεται να μεταφερθούν και τους προορισμούς τους, συμπεριλαμβανόμενων και των ημερομηνιών άφιξης / αναχώρησης.

ζ. Συμμορφώνονται με τους εκπαιδευτικούς κανονισμούς ασφαλείας του ΦΕ που ισχύουν για τις δραστηριότητες, οι οποίες θα αναληφθούν κατά τη διάρκεια της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

η. Συμμορφώνονται με τις λεπτομερείς διαδικασίες και ρυθμίσεις, που περιγράφονται συγκεντρωτικά στη σχετική ΕΧΟΡΟΡΔ και ΣΥ, όσον αφορά διοικητικά θέματα και θέματα προσωπικού, συμπεριλαμβανόμενων και των διαδικασιών εισαγωγής χρηματικών ποσών, υποστήριξης από διερμηνέα, λειτουργιών οχημάτων, υποβολής εκθέσεων και επαναπατριsmού του θανόντος προσωπικού και της διενέργειας δημοσίων σχέσεων.

ΤΜΗΜΑ 6 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

1. Εάν ένας Συμμετέχων προτίθεται να συμπεριλάβει προσωπικό από τις δυνάμεις μιας τρίτης χώρας, κατά την άσκηση ή τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες στην επικράτεια του άλλου μέρους, στο πλαίσιο του παρόντος ΜΟΥ, ο Συμμετέχων αυτός θα ενημερώνει σχετικά το ΦΕ εγγράφως, το συντομότερο δυνατό, κατά τη διαδικασία σχεδιασμού των ασκήσεων, αλλά δεν θα είναι υπεύθυνος για τις ρυθμίσεις και υποχρεώσεις σχετικά με το καθεστώς του προσωπικού της τρίτης χώρας, στην επικράτεια του ΦΕ. Ανάλογα με το εάν η τρίτη χώρα είναι ή δεν είναι Συμβαλλόμενο Μέρος του ΝΑΤΟ ή της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP/SOFA), μια χωριστή συμφωνία μπορεί να απαιτείται μεταξύ του ΦΕ και της τρίτης χώρας.

2. Σε περίπτωση που ένας Συμμετέχων διοργανώνει μια άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα στην επικράτεια μιας τρίτης χώρας και καλεί δυνάμεις του άλλου Συμμετέχοντος να λάβουν μέρος σε αυτή τη δραστηριότητα, μπορεί να βοηθήσει τις δυνάμεις αυτές, εφόσον αυτό είναι δυνατό, παρέχοντας ορισμένα στοιχεία της ΥΦΕ, κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Η ακριβής φύση της υποστήριξης θα ορίζεται στη ΣΥ για κάθε άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα. Ωστόσο, ο Συμμετέχων που διοργανώνει (τη δραστηριότητα) δεν θα είναι υπεύθυνος για τις ρυθμίσεις και υποχρεώσεις σχετικά με το καθεστώς των δυνάμεων του άλλου Συμμετέχοντος, στην εν λόγω τρίτη χώρα.

ΤΜΗΜΑ 7 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Για κάθε υλικοτεχνική υποστήριξη, προμήθειες και υπηρεσίες που δεν παρέχονται δωρεάν, σύμφωνα με τη STANAG 3113 ή με κοινή συναίνεση, οι αρμόδιες αρχές του ΦΕ και των ΕΔ μπορούν να διαπραγματευθούν την πληρωμή σε μετρητά, στο νόμισμα που ορίζεται από το ΦΕ (εφεξής η "συναλλαγή αποζημίωσης"), ή με πληρωμή σε είδος (εφεξής η "συναλλαγή ανταλλαγής"), ή με πληρωμή "ίσης αξίας", που θα καθορίζεται μόνο σε χρηματικούς όρους. Κατά συνέπεια, οι ΕΔ θα καταβάλλουν στο ΦΕ, σε συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις για κάθε είδος συναλλαγής, οι οποίες εξειδικεύονται στα εδάφια α, β και γ, στη συνέχεια, καθώς και με τις γενικότερες διατάξεις που αναφέρονται στο υπόλοιπο του παρόντος Άρθρου. Καμία διάταξη του παρόντος Άρθρου δεν έχει σκοπό να εμποδίσει τις αρχές των ΕΔ από το να συνάπτουν συμβάσεις απευθείας με εμπορικούς φορείς του Φιλοξενούντος Έθνους.

α. Αποζημιούμενες Συναλλαγές. Οι ΕΔ θα καταβάλλουν τα ανεξόφλητα υπόλοιπα το αργότερο 60 ημέρες μετά την παραλαβή του τιμολογίου. Για την τιμολόγηση των Αποζημιούμενων Συναλλαγών, οι Συμμετέχοντες θα τηρούν τις ακόλουθες αρχές:

(1) Ο υπεύθυνος εκπρόσωπος των αρχών των ΕΔ και ΦΕ θα διαπραγματεύονται μια τιμή, η οποία δεν θα συμπεριλαμβάνει τις χρεώσεις που εξαιρούνται στη συνέχεια.

(2) Στην περίπτωση που μια οριστική τιμή δεν είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης πριν την παραγγελία, η παραγγελία θα προσδιορίζει το μέγιστο όριο ευθύνης για τις ΕΔ, οι οποίες θα παραγγέλνουν την υλικοτεχνική υποστήριξη, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες, εν αναμονή της διαπραγμάτευσης μιας τελικής τιμής. Οι αρμόδιες αρχές των Συμμετεχόντων θα αρχίζουν αμέσως, διαπραγματεύσεις προκειμένου να καθορίσουν μια τελική τιμή, που μπορεί, υπό ορισμένες συνθήκες, να υπερβαίνει τον αρχικό μέγιστο όριο ευθύνης. Το βάρος αιτιολόγησης της αύξησης θα το φέρει ο Συμμετέχων που επιδιώκει να υπερβεί το μέγιστο. Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές των Συμμετεχόντων δυσκολεύονται να διαπραγματευθούν μια τελική τιμή, μπορούν να εξετάσουν την περίπτωση αντικατάστασης σε είδος.

(3) Κατά το χρόνο διακανονισμού των λογαριασμών, κανείς από τους Συμμετέχοντες δεν θα αποκομίζει ή διατηρεί οποιαδήποτε κέρδη προκύπτουν από τις συναλλαγές που διακανονίζονται.

(4) Στην περίπτωση συγκεκριμένων αγορών από το ΦΕ, από τοπικούς αναδόχους, για λογαριασμό των ΕΔ, το κόστος δεν θα είναι λιγότερο ευνοϊκό από την τιμή που χρεώνεται στις Δυνάμεις του ΦΕ, για παρόμοια υποστήριξη, προμήθειες και υπηρεσίες, μείον τα ποσά που εξαιρούνται στη συνέχεια. Ωστόσο, η τιμή που θα χρεώνεται μπορεί να λαμβάνει υπόψη τις διαφορές που προκύπτουν από τα χρονοδιαγράμματα παράδοσης, τα σημεία παράδοσης και άλλα παρόμοια ζητήματα.

(5) Στην περίπτωση μεταφορών με ιδίους πόρους του ΦΕ, το ποσό που θα καταβάλλεται από τις ΕΔ για την παρεχόμενη υλικοτεχνική υποστήριξη, προμήθειες και υπηρεσίες θα είναι το ίδιο με αυτό που χρεώνει το ΦΕ τις δικές του δυνάμεις, από την ημερομηνία αποδοχής της παραγγελίας.

β. Συναλλαγές Ανταλλαγής. Οι ΕΔ θα αμείβουν τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ σε είδος, μεταφέροντας υλικοτεχνική υποστήριξη, προμήθειες και υπηρεσίες που είναι όμοιες ή ουσιαδώς παρόμοιες με αυτές που παραδόθηκαν ή εκτελέστηκαν και οι οποίες είναι ικανοποιητικές για τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ. Εάν οι ΕΔ δεν μπορούν να πληρώσουν σε είδος, σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος αντικατάστασης που ισχύει κατά το χρόνο της αρχικής συναλλαγής, η συναλλαγή μπορεί, με κοινή συναίνεση, να θεωρηθεί ως συναλλαγή αποζημίωσης και να διέπεται από το (α) ανωτέρω εδάφιο, εκτός του ότι η τιμή θα βασίζεται στην ημερομηνία κατά την οποία έχει προγραμματιστεί να λάβει χώρα η πληρωμή σε είδος.

γ. Ίση Αξία. Ο όρος «ίση αξία» σημαίνει την υλικοτεχνική υποστήριξη, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες που ορίζονται σε χρηματικούς όρους, με χρήση των πραγματικών ή των κατ' εκτίμηση τιμών που ισχύουν κατά τη στιγμή που εγκρίνεται η συναλλαγή. Οι ΕΔ θα πληρώνουν τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, μεταφέροντας υλικοτεχνική υποστήριξη, προμήθειες και υπηρεσίες που είναι ίσες σε αξία με αυτές που παραδόθηκαν ή εκτελέστηκαν και οι οποίες είναι ικανοποιητικές για τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ. Εάν οι ΕΔ δεν καταβάλλουν «ίση αξία», σύμφωνα με τους όρους ενός προγράμματος ανταλλαγών που ισχύει

κατά το χρόνο της αρχικής συναλλαγής, σε χρονικά πλαίσια που δεν θα υπερβαίνουν τους τρεις μήνες από την ημερομηνία της αρχικής συναλλαγής, η συναλλαγή θα θεωρείται ως συναλλαγή αποζημίωσης και θα διέπεται από το ανωτέρω εδάφιο (α).

2. Για την εκπλήρωση του συντονιστικού τους ρόλου, σε σχέση με τη διευκόλυνση των προμηθειών από εμπορικές πηγές, οι στρατιωτικές αρχές του ΦΕ δεν θα δέχονται υπηρεσίες ούτε θα δεσμεύονται από οποιοσδήποτε εμπορικές συμβάσεις, εξ ονόματος των ΕΔ, εκτός αν οι τελευταίες έχουν ρητά συναινέσει να δεχθούν τις υπηρεσίες, προμήθειες κλπ. και επίσης έχουν συμφωνήσει να καταβάλουν ένα συγκεκριμένο κόστος γι' αυτές. Όλες οι υπηρεσίες και οι προμήθειες από εμπορικές πηγές θα βασίζονται σε επίσημες συμβατικές ρυθμίσεις.

3. Τόσο οι αρχές των ΕΔ όσο και αυτές του ΦΕ θα διατηρούν αρχεία όλων των συναλλαγών μεταξύ των Συμμετεχόντων.

4. Τα τιμολόγια για την παροχή υλικοτεχνικής υποστήριξης, προμηθειών ή υπηρεσιών θα αναφέρονται στο έντυπο του Τυποποιημένου Εντύπου του NATO για την Αίτηση, Παραλαβή και Επιστροφή Τιμολόγιων, στο Παράρτημα Β της STANAG 2034 και θα αναφέρονται στο παρόν ΜΟΥ (ή σε μια ισχύουσα ΣΥ), καθώς και σε οποιονδήποτε ισχύοντα αριθμό παραγγελίας. Τα τιμολόγια θα συνοδεύονται από την απόδειξη παραλαβής από τις ΕΔ και θα διακανονίζονται σε τοπικό επίπεδο, μέσω των ρυθμίσεων που αναφέρονται λεπτομερώς στη ΣΥ ή θα αποστέλλονται προς τις στρατιωτικές αρχές των ΕΔ, το αργότερο 90 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία η υλικοτεχνική υποστήριξη, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες προσφέρθηκαν στις δυνάμεις αυτές. Τα τιμολόγια θα αναλύουν τις χρεώσεις για την ποικίλη υλικοτεχνική υποστήριξη, τις προμήθειες και τις υπηρεσίες που χρεώνονται.

5. Οι ΕΔ θα πληρώνουν, κατά κανόνα, τις προμήθειες, τον εξοπλισμό ή τις υπηρεσίες από εμπορικές πηγές, όπως τρόφιμα, ενοικίαση αυτοκινήτων, πλυντήρια, κλπ. πριν την αναχώρηση από την επικράτεια του ΦΕ, εκτός εάν καθορισθεί διαφορετικά (συμβατική ρήτρα) ή εάν υφίσταται διαφορά, όσον αφορά στο κόστος ή τη λήψη των υπηρεσιών. Σε περίπτωση που προκύψει η τελευταία κατάσταση, θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια για την επίλυση της διαφοράς, το συντομότερο δυνατό, ώστε να επιταχυνθεί η εκκαθάριση των λογαριασμών.

6. Ανάλογα με τη διαθεσιμότητα, το ΦΕ θα παρέχει στο προσωπικό των ΕΔ σίτιση και στέγαση, του ίδιου επιπέδου με αυτό που παρέχεται στα μέλη των δυνάμεων του ΦΕ. Οι χρεώσεις που καταβάλλονται από τις ΕΔ θα είναι με το ισχύον τιμολόγιο «δικαιούχων» του ΦΕ, για λόγους αμοιβαιότητας.

7. Οι ΕΔ δεν θα μεταβιβάζουν εκ νέου την υλικοτεχνική υποστήριξη, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες, είτε προσωρινά είτε μόνιμα, σε ένα άλλο έθνος ή φορέα, χωρίς τη γραπτή συγκατάθεση του ΦΕ.

8. Στο βαθμό που το επιτρέπουν οι υφιστάμενοι νόμοι, κανονισμοί και

διεθνείς συμφωνίες, η κυβέρνηση του ΦΕ θα διασφαλίζει ότι φόροι, δασμοί και λοιπές παρόμοιες επιβαρύνσεις δεν θα επιβάλλονται σε σχέση με το παρόν ΜΟΥ. Στις περιπτώσεις που πρέπει να καταβληθούν φόροι, δασμοί και οι παρόμοιες επιβαρύνσεις, η κυβέρνηση του ΦΕ θα τις διαχειρίζεται κατά τον ευνοϊκότερο δυνατό τρόπο, για την ικανοποιητική εκτέλεση των ρυθμίσεων που αναγράφονται στο παρόν ΜΟΥ.

9. Περαιτέρω λεπτομερείς οικονομικές ρυθμίσεις, συμπεριλαμβανόμενων και εκείνων για το διακανονισμό λογαριασμών, θα καθορίζονται κατά περίπτωση, στη ΣΥ που υποστηρίζουν το παρόν ΜΟΥ, της εν λόγω άσκησης ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

ΤΜΗΜΑ 8 ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

1. Το καθεστώς δικαιοδοσίας που θα ισχύει για το προσωπικό των ΕΔ θα είναι το προβλεπόμενο στο Άρθρο VII της ΝΑΤΟ SOFA και τυχόν συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις του.

2. Στην περίπτωση που συλληφθεί, από τις αρμόδιες αρχές του ΦΕ, προσωπικό των ΕΔ, το Διευθύνων Επιτελείο της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και οι ανώτεροι εκπρόσωποι του ΦΕ και των ΕΔ που συμμετέχουν στην άσκηση πρέπει να ενημερώνονται αμέσως. Αυτοί, με τη σειρά τους, θα ενημερώνουν, στη συνέχεια, τις αρμόδιες στρατιωτικές αρχές τους.

3. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, σύμφωνα με το Άρθρο VII (ΝΑΤΟ SOFA), οι αρχές του ΦΕ δικαιούνται να ασκήσουν δικαιοδοσία επί των μελών των ΕΔ, η δικαιοδοσία θα ασκείται στο πλαίσιο του συστήματος τακτικής ποινικής δικαιοσύνης που ισχύει για τους πολίτες τους και δεν θα ασκείται εντός του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης που ισχύει μόνο για τα μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων του ΦΕ.

ΤΜΗΜΑ 9 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Οι ρυθμίσεις διοίκησης και ελέγχου θα είναι σύμφωνες με τα εθνικά και τα νατοϊκά σχέδια και διαδικασίες ή με τα σχέδια και τις διαδικασίες που καθορίζονται μεταξύ των Συμμετεχόντων, κατά περίπτωση, για την άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και περιγράφονται αναλυτικά στις ΣΥ του παρόντος ΜΟΥ.

2. Το προσωπικό των ΕΔ που εμπλέκεται, για τους σκοπούς της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, σε ένα σχηματισμό του ΦΕ, δεν θα λαμβάνει μέρος σε οποιαδήποτε μορφή αποστολής μάχης, αστυνόμευσης, ή διεθνών επιχειρήσεων ασφάλειας, χωρίς τη συναίνεση της κυβέρνησης του. Σε περίπτωση εχθροπραξιών, είτε μετά από κήρυξη πολέμου είτε με άλλο τρόπο, το προσωπικό των ΕΔ δεν θα εμπλέκεται σε ενεργές επιχειρήσεις, υπό οποιονδήποτε ρόλο και θα επικουρείται από το ΦΕ, προκειμένου να αναζητήσει οδηγίες από την κυβέρνησή του.

ΤΜΗΜΑ 10 ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1. Οι αξιώσεις που προκύπτουν από, ή σε σχέση με, την εκτέλεση του παρόντος ΜΟΥ θα διεκπεραιώνονται από το ΦΕ, σύμφωνα με το Άρθρο VIII του ΝΑΤΟ SOFA. Ειδικές διοικητικές ρυθμίσεις θα καλύπτονται στη ΣΥ κάθε άσκησης.
2. Οι αξιώσεις που απορρέουν από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του παρόντος ΜΟΥ, στην επικράτεια μιας τρίτης χώρας, στην οποία δεν ισχύει το Άρθρο VIII του ΝΑΤΟ SOFA, θα διεκπεραιώνονται από τον πλέον αρμόδιο Συμμετέχοντα, όπως αυτός θα καθορίζεται μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ των Συμμετεχόντων και θα καταγράφεται στη ΣΥ κάθε άσκησης.
3. Στην περίπτωση ζημιών που προκλήθηκαν σε ή από τα κοινά περιουσιακά στοιχεία των Συμμετεχόντων, όπου το κόστος της αποκατάστασης των ζημιών αυτών δεν μπορεί να ανακτηθεί από έναν τρίτο, οι δαπάνες αυτές θα βαρύνουν εξίσου τους Συμμετέχοντες.
4. Οι Συμμετέχοντες δεν θα αποζημιώνουν τους αναδόχους έναντι αξιώσεων τρίτων για ευθύνες.

ΤΜΗΜΑ 11 ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Όλες οι διαβαθμισμένες πληροφορίες και υλικό που ανταλλάσσονται ή παράγονται σε σχέση με τον παρόν ΜΟΥ χρησιμοποιούνται, διαβιβάζονται, αποθηκεύονται, διακινούνται και φυλάσσονται σύμφωνα με τη Συμφωνία Γενικής Ασφάλειας [ΣΓΑ] μεταξύ του Υπουργού Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας, σχετικά με την Προστασία των Διαβαθμισμένων Πληροφοριών που ανταλλάσσονται μεταξύ των δύο χωρών, με ημερομηνία 2 Μαρτίου 2001.
2. Οι διεθνείς επισκέψεις μεταξύ των Συμμετεχόντων θα συντονίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 7 της προαναφερθείσας ΣΓΑ.
3. Το ΦΕ θα διασφαλίζει ότι η εκπαίδευση θα διεξάγεται χωρίς παρεμβάσεις από μη εξουσιοδοτημένο προσωπικό, το οποίο θα εισέρχεται παράνομα στο πεδίο του(ων) Χώρου(ων) Εκπαίδευσης ή του(ων) χώρου(ων) υποστήριξης της άσκησης. Λεπτομερείς διαδικασίες ασφάλειας θα ορίζονται στη(ις) σχετική(ες) ΣΥ.

ΤΜΗΜΑ 12 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Ο Διοικητής ΕΔ θα είναι υπεύθυνος να διασφαλίζει ότι το προσωπικό του είναι, ιατρικά και οδοντιατρικά, υγιές πριν τη συμμετοχή στην εν λόγω άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα. Ο Διοικητής ΕΔ θα διασφαλίζει ότι όλο το προσωπικό του θα αναπτύσσεται με τις απαραίτητες ποσότητες από κάθε προ-

συνταγογραφημένα φάρμακα, για την κάλυψη της περιόδου ανάπτυξης και τη διασφάλιση της συνέχισης της θεραπείας, καθ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης.

2. Η ιατρική και οδοντιατρική περίθαλψη θα παρέχονται από το ΦΕ σύμφωνα με το Άρθρο ΙΧ της NATO SOFA. Επιπλέον, το προσωπικό ΕΔ θα καλύπτεται από κατάλληλη κρατική ή ιδιωτική ασφάλιση υγείας, κατά την ανάληψη δραστηριοτήτων που δεν αποτελούν μέρος της εγκεκριμένης εκπαίδευσής τους.

3. Η ιατρική και οδοντιατρική υποστήριξη οι οποίες θα παρέχονται στις ΕΔ που συμμετέχουν στην άσκηση ή την εκπαιδευτική δραστηριότητα θα περιγράφονται στη σχετική ΣΥ, η οποία θα προσδιορίζει τις θέσεις και το είδος των ιατρικών εγκαταστάσεων που είναι διαθέσιμες στην περιοχή του (ων) προγραμματισμένου (ων) Χώρου (ων) Εκπαίδευσης.

4. Οι αρχές του ΦΕ θα διασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, ότι τα Αεροσκάφη / Ελικόπτερα Υγειονομικής Εκκένωσης (MEDEVAC) των ΕΔ, θα έχουν ύψιστη προτεραιότητα για τη διαμετακόμιση προς, εντός και από το σχετικό Χώρο Εκπαίδευσης και ότι θα τους επιτρέπεται η πρόσβαση στον εναέριο χώρο του ΦΕ, για την εκπλήρωση κάθε αποστολής έκτακτης ανάγκης.

5. Οι διατάξεις της STANAG 2061 "Διαδικασίες για τη Μεταφορά Συμμαχικών Ασθενών από Ιατρικές Εγκαταστάσεις" και STANAG 2132 "Τεκμηρίωση Σε Σχέση με την Υγειονομική Εκκένωση, τη Θεραπεία και την Αιτία Θανάτου Ασθενών" θα αναφέρονται κατά την εφαρμογή του παρόντος ΜΟΥ.

6. Η βασική ιατρική περίθαλψη και η επείγουσα οδοντιατρική περίθαλψη, από τις στρατιωτικές ιατρικές υπηρεσίες του ΦΕ, καθώς και η εκκένωση με στρατιωτικό αεροσκάφος, συμπεριλαμβανόμενων και των ελικοπτέρων, θα παρέχονται δωρεάν. Όμως, στις περιπτώσεις που απαιτείται βοήθεια, από πόρους του ΦΕ, για τη μεταφορά τραυματιών σε νοσοκομείο της επιλογής των ΕΔ, χρησιμοποιώντας περιουσιακά στοιχεία του ΦΕ, οι αρχές των ΕΔ θα αναλαμβάνουν την ευθύνη για οποιαδήποτε αποζημίωση απαιτηθεί για τα σχετικά έξοδα μεταφοράς.

7. Οι αρχές των ΕΔ θα αποζημιώνουν επίσης, τις αρχές του ΦΕ για τις εκκενώσεις λόγω έκτακτης ανάγκης, με πολιτικό ιατρικό αεροσκάφος, καθώς και για την ιατρική περίθαλψη που θα παρέχεται στο προσωπικό τους, σε τοπικές πολιτικές ιατρικές εγκαταστάσεις του ΦΕ, με την εξαίρεση ότι οι ΕΔ μπορούν να επωφεληθούν από οποιοσδήποτε ισχύουσες διεθνείς ή διμερείς συμφωνίες για ιατρική / κοινωνική ασφάλιση, προκειμένου να καλύψουν το κόστος της περίθαλψης αυτής.

ΤΜΗΜΑ 13

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΡΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 8, η ανάκριση για ένα ατύχημα ή περιστατικό, στο οποίο εμπλέκεται προσωπικό των ΕΔ, θα αποτελεί ευθύνη του ΦΕ, αλλά οι αρχές των ΕΔ δύναται να έχουν έναν παρατηρητή

παρόντα σε κάθε ανάκριση. Ο παρατηρητής δεν θα έχει δικαίωμα να εξετάζει κατ' αντιπαράσταση ή να συμμετέχει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο και δεν θα είναι παρών όταν συσκέπτεται η ανακριτική επιτροπή, σε σχέση με τα ευρήματα και τις προτάσεις της. Ο παρατηρητής θα είναι, κατά κανόνα, όχι ανώτερος, σε αντίστοιχο βαθμό, από τον Πρόεδρο της ανακριτικής επιτροπής. Οι αρχές των ΕΔ θα μπορούν να προβαίνουν σε όσες περαιτέρω ανακρίσεις απαιτούνται από τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις τους. Οι ΕΔ θα επιβαρύνονται με όλα τα έξοδα που προκύπτουν από τη συμμετοχή τους σε μια ανάκριση.

2. Στις στρατιωτικές αρχές των ΕΔ θα παρέχονται, κατά κανόνα, τα σχετικά ευρήματα και οι προτάσεις της έκθεσης του ατυχήματος. Κάθε αίτημα για πιο συγκεκριμένες πληροφορίες θα εξετάζεται με κατανόηση από το ΦΕ.

ΤΜΗΜΑ 14

ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΘΑΝΑΤΟΥ ΜΕΛΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΜΕΝΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

1. Ο θάνατος ενός μέλους των ΕΔ στην επικράτεια του ΦΕ θα δηλώνεται στην αρμόδια αρχή του ΦΕ και στον Σύμβουλο Άμυνας της Πρεσβείας, ο οποίος θα διασφαλίζει την υποστήριξη του Φιλοξενούντος Έθνους. Ο θάνατος θα πιστοποιείται από ένα γιατρό του ΦΕ.

2. Εάν το δίκαιο του ΦΕ απαιτεί να διενεργηθεί αυτοψία στο θανόντα, αυτή θα διενεργείται σύμφωνα με τις εθνικές του διαδικασίες, από ένα γιατρό του ΦΕ ο οποίος θα διορίζεται για το σκοπό αυτό. Το ΦΕ θα ενημερώνει το Διοικητή των ΕΔ, εκ των προτέρων, για το χρόνο και τον τόπο κάθε προγραμματισμένης αυτοψίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η παρουσία, κατά την αυτοψία, ενός γιατρού διορισμένου από τις αρχές των ΕΔ, ως παρατηρητή.

3. Οι σοροί θα επαναπατριζονται με βάση τις διαδικασίες που θα γίνονται από τις ΕΔ, σύμφωνα με τους οικείους νόμους και κανονισμούς του ΦΕ. Λεπτομέρειες των διευθετήσεων για τη μετακίνηση των σορών θα παρέχονται στο ΦΕ, μέσω του Διοικητή ΕΔ. Το ΦΕ καλείται να διευκολύνει την κυκλοφορία του επαναπατριζόμενου προσωπικού των ΕΔ ή των εκπροσώπων τους, στο εσωτερικό της χώρας. Οι ΕΔ θα επιβαρύνονται με όλα τα έξοδα που προκύπτουν από την απαίτηση αυτή.

ΤΜΗΜΑ 15

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Λεπτομερείς διαδικασίες για την προστασία του περιβάλλοντος θα περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, στη ΣΥ για την εν λόγω άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα. Όλες οι αξιώσεις σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα θα αντιμετωπίζονται με βάση τις αρχές που περιγράφονται στο Άρθρο 10.

ΤΜΗΜΑ 16 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Οι αρχές του ΦΕ θα παρέχουν ένα εύρος τηλεφωνικών, τηλεομοιοτυπικών, δεδομένων και ραδιοφωνικών διευκολύνσεων, όπως αυτές θα αναφέρονται λεπτομερώς στη ΣΥ, για την εν λόγω άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα.

ΤΜΗΜΑ 17 ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Οποιαδήποτε διαφορά σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος ΜΟΥ ή τις ΣΥ του, θα επιλύεται με διαπραγματεύσεις μεταξύ των Συμμετεχόντων, στο κατώτερο δυνατό επίπεδο και δεν θα παραπέμπεται, προς επίλυση, σε οποιοδήποτε εθνικό ή διεθνές δικαστήριο ή τρίτο μέρος.

ΤΜΗΜΑ 18 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ

Το παρόν ΜΟΥ μπορεί να τροποποιηθεί ανά πάσα στιγμή, εγγράφως, με κοινή συναίνεση των Συμμετεχόντων. Οι εν λόγω τροποποιήσεις θα τίθενται σε ισχύ σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 1 του Άρθρου 19.

ΤΜΗΜΑ 19 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΛΗΞΗ

1. Το παρόν ΜΟΥ θα τεθεί σε ισχύ μετά την υπογραφή του και από τους δύο Συμμετέχοντες και όταν ληφθεί ειδοποίηση από το Ελληνικό Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας ότι έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικές εσωτερικές διαδικασίες και θα παραμείνει σε ισχύ εφόσον δεν καταγγελθεί, είτε με κοινή συναίνεση είτε από ένα Συμμετέχοντα, μετά από γραπτή ειδοποίηση προς τον άλλο, έξι μήνες πριν.

2. Σε περίπτωση που το παρόν ΜΟΥ λήξει:

α. Οι διατάξεις των Άρθρων 7 (Διοικητική Μέριμνα και Οικονομικά Θέματα), 10 (Αξιώσεις και Υποχρεώσεις) και 17 (Επίλυση Διαφορών) θα παραμείνουν σε ισχύ, μέχρις ότου όλες οι εκκρεμείς πληρωμές, αξιώσεις και διαφορές διακανονιστούν οριστικά, και

β. Οι διατάξεις του Άρθρου 11 (Ασφάλεια και Προστασία των Πληροφοριών) θα παραμείνουν σε ισχύ, μέχρις ότου όλες αυτές οι πληροφορίες και το υλικό είτε καταστραφούν είτε επιστραφούν στο Συμμετέχοντα, από τον οποίο προέρχονται.

Τα ανωτέρω αποτελούν τη συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, για τα θέματα που αναφέρονται σε αυτή.

Υπεγράφη εις τριπλούν στην αγγλική γλώσσα.

Για το Υπουργείο Άμυνας του Ηνωμένου
Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της
Βόρειας Ιρλανδίας
ACP Kennett CBE
Major General
Director General Land Warfare
Land Command

Whitehall, London
Date: 1 Dec. 2009

Για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
της Ελληνικής Δημοκρατίας

Χρήστος Κατσαρός ΠΝ
Υποναύαρχος
Βοηθός Επιτελάρχη
Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας

Χολαργός, Αθήνα
Ημερομηνία: 13 Ιαν. 2010

Άρθρο δεύτερο

Οι ιδιαίτερες Συμφωνίες Υποστήριξης μεταξύ των Συμμετεχόντων για κάθε άσκηση χωριστά, που προβλέπονται στο παρόν Μνημόνιο Κατανόησης, μεταφέρονται στην ελληνική έννομη τάξη σύμφωνα με τις διαδικασίες αυτής.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Μνημονίου Κατανόησης που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 19 παράγραφος 1 αυτού.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γ. Παπακωνσταντίνου	Δ. Δρούτσας
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Ευάγ. Βενιζέλος	Χ. Καστανίδης

Αριθμ. 51/2/2011

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης / Memorandum of Understanding (MOU) μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με τη Διεξαγωγή Στρατιωτικών Ασκήσεων και Εκπαίδευσης και την Παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους (HNS)»

Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου, προτείνεται η κύρωση του ανωτέρω Μνημονίου Κατανόησης, που έχει υπογραφεί την 1η Δεκεμβρίου 2009 στο Λονδίνο για την αγγλική πλευρά και στις 13 Ιανουαρίου 2010 στην Αθήνα για την ελληνική πλευρά. Ειδικότερα:

Α. Με το άρθρο πρώτο του νομοσχεδίου κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το προαναφερόμενο Μνημόνιο Κατανόησης, με τις διατάξεις του οποίου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Καθορίζεται η έννοια των όρων, που αναφέρονται στο κυρούμενο Μνημόνιο, για την εφαρμογή του.

(άρθρο 1)

2.α. Ορίζεται, ως σκοπός του Μνημονίου Κατανόησης (MOU), ο προσδιορισμός των ευθυνών και των γενικών αρχών, που αφορούν στη διεξαγωγή των ασκήσεων και της εκπαίδευσης, καθώς και στην παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ).

Επιπρόσθετα, το Μνημόνιο Κατανόησης περιγράφει τα πρότυπα, το είδος, το επίπεδο και τις μεθόδους υποστήριξης, που το Φιλοξενούν Έθνος (ΦΕ) θα παράσχει στις Επισκεπτόμενες Δυνάμεις (ΕΔ), κατά τη διάρκεια των ασκήσεων ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

β. Προβλέπεται ότι, οι συναφείς διαδικασίες και οι γενικές απαιτήσεις υποστήριξης, καλύπτονται από τις Συμφωνίες Υλοποίησης (ΣΥ), που εκπονούνται για κάθε άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα.

γ. Το κυρούμενο MOU δεν προτίθεται να έρθει σε σύγκρουση με τους νόμους του ΦΕ ή οποιοσδήποτε διεθνείς συμφωνίες, οι οποίες θα μπορούσαν να ισχύουν μεταξύ των Συμμετεχόντων. Σε περίπτωση μιας τέτοιας σύγκρουσης, υπερισχύουν οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις ή συμφωνίες. (άρθρο 2)

3. Παρατίθενται τα ισχύοντα έγγραφα, επιπλέον του Βορειοατλαντικού Συμφώνου και της NATO SOFA, που εφαρμόζονται παράλληλα, για την υλοποίηση του κυρούμενου MOU. (άρθρο 3)

4. Προσδιορίζονται οι ευθύνες του Φιλοξενούντος Έθνους (ΦΕ), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται: α. Η έγκριση και λήψη των αναγκαίων μέτρων για την διευκόλυνση της: ι) ανάπτυξης των Επισκεπτόμενων Δυνάμεων (ΕΔ) στα καθορισμένα σημεία υποδοχής και τους χώρους στάθμευσης / συγκέντρωσης, καθώς και της περαιτέρω μετακίνησης προς τους καθορισθέντες χώρους εκπαίδευσης, ι) διεξαγωγής της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και της μετακίνησης των ΕΔ προς και μέσω του / των καθορισμένου / ων σημείου / ων αναχώρησης.

β. Η έγκριση της χρήσης, εκ μέρους των ΕΔ, των εθνικών αεροδιαδρόμων,

γ. Η λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων, για τη διευκόλυνση της χρήσης των αεροπορικών και λιμενικών εγκαταστάσεων, των αεροπορικών και θαλάσσιων διαδρόμων να διασφαλίσει την είσοδο, την υποδοχή, την ανάπτυξη των ΕΔ και την προμήθεια εφοδίων, όπως ορίζεται στα σχέδια των ασκήσεων ή της εκπαίδευσης.

δ. Η έγκριση και η μέριμνα για τη χρήση / παροχή τοπικών πόρων, συμπεριλαμβανόμενων των υπηρεσιών από εμπορικές πηγές για εφόδια και εξοπλισμό των ΕΔ.

ε. Η έγκριση της εισαγωγής - διακίνησης στο εσωτερικό και της εξαγωγής από την επικράτεια του στρατιωτικού υλικού, όπλων και πυρομαχικών, για τους σκοπούς της διεξαγωγής της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

στ. Η βοήθεια στη διευθέτηση των απαραίτητων τελωνειακών διαδικασιών για την εν λόγω άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και η ενημέρωση στις ΕΔ για τυχόν ειδικές απαιτήσεις, για τη διαχείριση της ασφαλούς εισαγωγής- διακίνησης στο εσωτερικό και εξαγωγής από την επικράτεια του, επικίνδυνων υλικών και ιδιαίτερα των εκρηκτικών και πυρομαχικών.

ζ. Η παροχή συνδέσμων, όπως διερμηνέα, τελωνειακής διαχείρισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών, εάν αυτά ορίζονται στις ΣΥ.

η. Η εξουσιοδότηση των ΕΔ να εγκαταστήσουν συσκευές ελέγχου και μέτρησης της κατανάλωσης, για τις

υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (ύδρευση, ηλεκτρική ενέργεια κ.λπ.), υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις κ.λπ..

θ. Η παροχή συμβουλών σχετικά με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς που θα ισχύουν κατά την άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα, διευκρινίζοντας στις συναφείς ΣΥ, τις ισχύουσες αρχές και διαδικασίες για την προστασία του περιβάλλοντος στον / στους χώρο / ους εκπαίδευσης, (άρθρο 4)

5. Προσδιορίζονται, επίσης, οι ευθύνες των ΕΔ στην επικράτεια του ΦΕ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται: α. Η διεξαγωγή ασκήσεων και εκπαίδευσης και η χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων του ΦΕ, σύμφωνα με τη σχετική Συμφωνία Υλοποίησης (ΣΥ) και τα υφιστάμενα Εθνικά Σχέδια Διοικητικής Μέριμνας.

β. Η αποζημίωση, με τις προβλεπόμενες επιφυλάξεις, του ΦΕ για όλες τις αμοιβαία εγκεκριμένες προμήθειες και υπηρεσίες, που παρέχονται από τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, εκτός από τα είδη που παρέχονται για προσωρινή χρήση, τα οποία επιστρέφονται στις αρμόδιες στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, πριν την αναχώρηση.

γ. Η συμμόρφωση, με τις τελωνειακές διατυπώσεις και διαδικασίες του ΦΕ., καθώς και με τους περιβαλλοντικούς και εκπαιδευτικούς κανονισμούς ασφαλείας αυτού, υπό τις οριζόμενες επιφυλάξεις.

δ. Η παροχή συνδέσμων, για το συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων διοικητικής μέριμνας με τις τοπικές πολιτικές αρχές, κατά περίπτωση, και στα σημεία εισόδου / αναχώρησης.

ε. Η παροχή έγκαιρης ενημέρωσης των αρμοδίων στρατιωτικών αρχών του ΦΕ, για τη μεταφορά πυρομαχικών κ.λπ.. (άρθρο 5)

6. Παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής τρίτης χώρας σε άσκηση ή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και ειδικότερα, προβλέπεται ότι: i) στην περίπτωση που ένας Συμμετέχων προτίθεται να συμπεριλάβει προσωπικό από δυνάμεις τρίτης χώρας, μπορεί να απαιτείται χωριστή συμφωνία μεταξύ του ΦΕ και τις τρίτης χώρας, ανάλογα εάν αυτή είναι ή δεν είναι Συμβαλλόμενο Μέρος του ΝΑΤΟ ή της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP/ SOFA) και ii) στην περίπτωση που διοργανώνει μια άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα στην επικράτεια μιας τρίτης χώρας, η ακριβής φύση της υποστήριξης ορίζεται στη σχετική ΣΥ. (άρθρο 6)

7. Ρυθμίζονται θέματα διοικητικής μέριμνας καθώς και οικονομικά θέματα. Ειδικότερα:

α. Παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές του ΦΕ και των ΕΔ, για κάθε υλικοτεχνική υποστήριξη, προμήθεια και υπηρεσία που δεν παρέχεται δωρεάν, να διαπραγματευθούν την πληρωμή: i) σε μετρητά, στο νόμισμα που ορίζεται από το ΦΕ («συναλλαγή αποζημίωσης») ή ii) σε είδος («συναλλαγή ανταλλαγής») ή iii) με «ίση αξία», που θα καθορίζεται μόνο σε χρηματικούς όρους.

Οι αρχές των ΕΔ μπορούν, επίσης, να συνάπτουν συμβάσεις απευθείας με εμπορικούς φορείς του ΦΕ.

Ειδικότερα: i) Όσον αφορά τις Αποζημιούμενες Συναλλαγές, προσδιορίζονται οι αρχές, τις οποίες θα τηρούν οι Συμμετέχοντες σχετικά με την τιμολόγηση αυτών και ορίζεται ότι, οι ΕΔ θα καταβάλλουν τα ανεξόφλητα υπόλοιπα, εντός της οριζόμενης προθεσμίας.

ii) Σχετικά με τις Συναλλαγές Ανταλλαγής, οι ΕΔ θα αμείβουν τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ σε είδος, μεταφέροντας υλικοτεχνική υποστήριξη, προμήθειες και υπηρεσίες παρόμοιες με αυτές που παραδόθηκαν ή εκτελέ-

στηκαν κ.λπ. και οι οποίες θα είναι ικανοποιητικές για τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ. Σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής σε είδος, η συναλλαγή μπορεί, με κοινή συναίνεση, να θεωρηθεί ως συναλλαγή αποζημίωσης, αλλά η τιμή θα βασίζεται στην ημερομηνία κατά την οποία έχει προγραμματιστεί να λάβει χώρα η πληρωμή σε είδος.

iii) Με τον όρο «ίση αξία» εννοείται η υλικοτεχνική υποστήριξη, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες που ορίζονται σε χρηματικούς όρους, με χρήση των πραγματικών ή των κατ' εκτίμηση τιμών που ισχύουν κατά τη στιγμή που εγκρίνεται η συναλλαγή. Οι ΕΔ θα πληρώνουν τις στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις προαναφερόμενες περιπτώσεις.

β. Οι στρατιωτικές αρχές του ΦΕ, για την εκπλήρωση του συντονιστικού τους ρόλου σε σχέση με τη διευκόλυνση των προμηθειών από εμπορικές πηγές, δεν θα δέχονται υπηρεσίες ούτε θα δεσμεύονται από οποιοσδήποτε εμπορικές συμβάσεις, εξ ονόματος των ΕΔ, εκτός αν οι τελευταίες έχουν ρητά συναινέσει να δεχθούν τις υπηρεσίες, προμήθειες κ.λπ. και επίσης έχουν συμφωνήσει να καταβάλουν ένα συγκεκριμένο κόστος για αυτές. Όλες οι υπηρεσίες και οι προμήθειες, από εμπορικές πηγές, θα βασίζονται σε επίσημες συμβατικές ρυθμίσεις.

γ. Ορίζεται ότι, τα τιμολόγια παροχής υλικοτεχνικής υποστήριξης, προμηθειών ή υπηρεσιών καταρτίζονται, σύμφωνα με τα τυποποιημένα σχετικά έντυπα του ΝΑΤΟ και αναφέρονται στο κυρούμενο ΜΟΥ ή σε μια ισχύουσα ΣΥ.

δ. Οι ΕΔ θα πληρώνουν, κατά κανόνα, τις προμήθειες, τον εξοπλισμό ή τις υπηρεσίες από εμπορικές πηγές (τρόφιμα, ενοικίαση αυτοκινήτων, πλυντήρια κ.λπ.) πριν την αναχώρηση από την επικράτεια του ΦΕ, εκτός εάν καθορισθεί διαφορετικά (συμβατική ρήτρα) ή εάν υφίσταται διαφορά, όσον αφορά στο κόστος ή τη λήψη των υπηρεσιών. Στην περίπτωση αυτή, θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια για την επίλυση της διαφοράς, το συντομότερο δυνατό, ώστε να επιταχυνθεί η εκκαθάριση των λογαριασμών.

ε. Το ΦΕ θα παρέχει στο προσωπικό των ΕΔ, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα, σίτιση και στέγαση, του ίδιου επιπέδου με αυτό που παρέχεται στα μέλη των δυνάμεων αυτού. Οι χρεώσεις που καταβάλλονται από τις ΕΔ θα είναι με το ισχύον τιμολόγιο «δικαιούχων» του ΦΕ, για λόγους αμοιβαιότητας,

στ. Η κυβέρνηση του ΦΕ, στο βαθμό που το επιτρέπουν οι υφιστάμενοι νόμοι, κανονισμοί και διεθνείς συμφωνίες, θα διασφαλίζει τη μη επιβολή φόρων, δασμών και λοιπών παρόμοιων επιβαρύνσεων, σε σχέση με το παρόν ΜΟΥ.

Στις περιπτώσεις που πρέπει να καταβληθούν φόροι, δασμοί και παρόμοιες επιβαρύνσεις, η κυβέρνηση του ΦΕ θα τις διαχειρίζεται κατά τον ευνοϊκότερο δυνατό τρόπο, για την ικανοποιητική εκτέλεση των ρυθμίσεων που αναγράφονται στο παρόν ΜΟΥ.

ζ. Περαιτέρω, λεπτομερείς οικονομικές ρυθμίσεις θα καθορίζονται, κατά περίπτωση, στις ΣΥ, που υποστηρίζουν το παρόν ΜΟΥ. (άρθρο 7)

8. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την πειθαρχία και το καθεστώς δικαιοδοσίας, που εφαρμόζεται για το προσωπικό των ΕΔ, που συμμετέχουν σε άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα. (άρθρο 8)

9.α. Προβλέπεται ότι, οι ρυθμίσεις διοίκησης και ελέγχου θα είναι σύμφωνες με τα εθνικά και τα νατοϊκά σχέδια και διαδικασίες ή με τα σχέδια και τις διαδικασίες

που καθορίζονται μεταξύ των Συμμετεχόντων, κατά περίπτωση, για την άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και περιγράφονται αναλυτικά στις ΣΥ του υπό κύρωση ΜΟΥ.

β. Το προσωπικό των ΕΔ, που εμπλέκεται για τους σκοπούς της άσκησης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, σε ένα σχηματισμό του ΦΕ, δεν θα λαμβάνει μέρος σε οποιαδήποτε μορφή αποστολής μάχης, αστυνόμευσης ή διεθνών επιχειρήσεων ασφάλειας, χωρίς τη συναίνεση της κυβέρνησής του.

Σε περίπτωση εχθροπραξιών δεν θα εμπλέκεται σε ενεργές επιχειρήσεις. (άρθρο 9)

10.α. Καθορίζεται ο τρόπος, σύμφωνα με τον οποίο διεκπεραιώνονται οι αξιώσεις που προκύπτουν από την εκτέλεση του κυρούμενου ΜΟΥ. Ειδικότερες διοικητικές ρυθμίσεις καλύπτονται στην ΣΥ κάθε άσκησης.

β. Προβλέπεται ότι, στην περίπτωση ζημιών που προκλήθηκαν σε ή από τα κοινά περιουσιακά στοιχεία των Συμμετεχόντων, όπου το κόστος της αποκατάστασης των ζημιών αυτών δεν μπορεί να ανακτηθεί από έναν τρίτο, οι δαπάνες αυτές θα βαρύνουν εξίσου τους Συμμετέχοντες, οι οποίοι δεν θα αποζημιώνουν τους αναδόχους έναντι αξιώσεων τρίτων για ευθύνες. (άρθρο 10)

11. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ασφάλεια και την προστασία των πληροφοριών και ειδικότερα, προβλέπεται ότι: α. Όλες οι διαβαθμισμένες πληροφορίες και το υλικό που ανταλλάσσονται ή παράγονται σε σχέση με το κυρούμενο ΜΟΥ, χρησιμοποιούνται, διαβιβάζονται, αποθηκεύονται, διακινούνται και φυλάσσονται, σύμφωνα με την Συμφωνία Γενικής Ασφάλειας, σχετικά με την Προστασία των Διαβαθμισμένων Πληροφοριών, που ανταλλάσσονται μεταξύ των δύο χωρών.

β. Οι διεθνείς επισκέψεις μεταξύ των Συμμετεχόντων διέπονται, επίσης, από την προαναφερόμενη Συμφωνία.

γ. Το ΦΕ διασφαλίζει ότι, η εκπαίδευση θα διεξάγεται χωρίς παρεμβάσεις μη εξουσιοδοτημένου προσωπικού στους Χώρους Εκπαίδευσης ή στο χώρο υποστήριξης της άσκησης. (άρθρο 11)

12. Ρυθμίζονται, επίσης, ζητήματα παροχής ιατρικών και οδοντιατρικών υπηρεσιών στο προσωπικό των ΕΔ και ειδικότερα, προβλέπεται ότι:

α. Η ιατρική και οδοντιατρική περίθαλψη θα παρέχονται από το ΦΕ σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της NATO SOFA.

Επιπλέον, το προσωπικό ΕΔ θα καλύπτεται από κατάλληλη κρατική ή ιδιωτική ασφάλιση υγείας, κατά την ανάληψη δραστηριοτήτων, που δεν αποτελούν μέρος της συγκεκριμένης εκπαίδευσής τους.

β. Οι αρχές του ΦΕ θα διασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, ότι τα αεροσκάφη / ελικόπτερα υγειονομικής εκκένωσης των ΕΔ, θα έχουν ύψιστη προτεραιότητα για τη διαμετακόμιση προς, εντός και από το σχετικό χώρο εκπαίδευσης και θα τους επιτρέπεται η πρόσβαση στον εναέριο χώρο του ΦΕ, για την εκπλήρωση κάθε αποστολής έκτακτης ανάγκης.

γ. Από τις στρατιωτικές ιατρικές υπηρεσίες του ΦΕ, παρέχονται δωρεάν η βασική ιατρική περίθαλψη και η επείγουσα οδοντιατρική περίθαλψη, καθώς και η εκκένωση με στρατιωτικό αεροσκάφος και ελικόπτερα.

Στις περιπτώσεις, όμως, που απαιτείται βοήθεια, από πόρους του ΦΕ, για τη μεταφορά τραυματιών σε νοσοκομείο της επιλογής των ΕΔ, χρησιμοποιώντας περιουσιακά στοιχεία του ΦΕ, οι αρχές των ΕΔ θα αναλαμβάνουν την ευθύνη για οποιαδήποτε αποζημίωση απαιτηθεί για τα σχετικά έξοδα μεταφοράς.

δ. Οι αρχές των ΕΔ θα αποζημιώνουν, επίσης, τις αρχές του ΦΕ για τις εκκενώσεις λόγω έκτακτης ανάγκης με πολιτικό ιατρικό αεροσκάφος, καθώς και για την ιατρική περίθαλψη του προσωπικού τους σε τοπικές πολιτικές ιατρικές εγκαταστάσεις του ΦΕ. (άρθρο 12)

13. Καθορίζεται η διαδικασία για τη διενέργεια ανακρίσεων σε ατυχήματα ή περιστατικά στα οποία εμπλέκεται προσωπικό των ΕΔ και ορίζεται ότι: i) αποτελεί ευθύνη του ΦΕ η εν λόγω ανάκριση, αλλά οι αρχές των ΕΔ μπορούν να έχουν έναν παρατηρητή παρόντα σε κάθε ανάκριση και ii) οι ΕΔ επιβαρύνονται με όλα τα έξοδα που προκύπτουν από τη συμμετοχή τους σε μια ανάκριση. (άρθρο 13)

14. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον χειρισμό θανάτου μέλους των ΕΔ στην επικράτεια του ΦΕ και ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι, ο επαναπατρισμός της σορού πραγματοποιείται με βάση τις διαδικασίες που γίνονται από τις ΕΔ, σύμφωνα με τους οικείους νόμους και κανονισμούς του ΦΕ.

- Παράλληλα, το ΦΕ καλείται να διευκολύνει την κυκλοφορία του επαναπατριζόμενου προσωπικού των ΕΔ ή των εκπροσώπων τους, στο εσωτερικό της χώρας, ενώ οι ΕΔ επιβαρύνονται με όλα τα έξοδα που προκύπτουν από την απαίτηση αυτή. (άρθρο 14)

15.α. Ορίζεται ότι, λεπτομερείς διαδικασίες για την προστασία του περιβάλλοντος θα περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, στη Συμφωνία Υποστήριξης (ΣΥ), για την εν λόγω άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα.

β. Προβλέπεται η υποχρέωση των αρχών του ΦΕ για την παροχή τηλεφωνικών, τηλεομοιοτυπικών δεδομένων και ραδιοφωνικών διευκολύνσεων, όπως θα προσδιορίζονται στη σχετική ΣΥ. (άρθρα 15 και 16)

17. Ορίζεται ότι, οποιαδήποτε διαφορά προκύπτει σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του κυρούμενου ΜΟΥ ή τις ΣΥ αυτού, θα επιλύεται με διαπραγματεύσεις, μεταξύ των Συμμετεχόντων, στο κατώτερο δυνατό επίπεδο και δεν θα παραπέμπεται, προς επίλυση, σε οποιοδήποτε εθνικό ή διεθνές δικαστήριο ή τρίτο μέρος.

β. Παρέχεται η δυνατότητα τροποποίησης του υπό κύρωση ΜΟΥ, κατά την οριζόμενη διαδικασία.

γ. Ρυθμίζονται θέματα, που αφορούν στη διάρκεια ισχύος συγκεκριμένων διατάξεων του κυρούμενου ΜΟΥ, στην περίπτωση λήξης αυτού. (άρθρα 17, 18 και 19)

Β. Με το άρθρο δεύτερο, παρέχεται η δυνατότητα μεταφοράς, στην ελληνική έννομη τάξη, με υπουργική απόφαση, των ιδιαίτερων Συμφωνιών Υποστήριξης (ΣΥ) μεταξύ των Συμμετεχόντων.

Γ. Με το άρθρο τρίτο, σε συνδυασμό με το άρθρο 19 του κυρούμενου Μνημονίου Κατανόησης, ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος αυτού και του υπό ψήφιση νόμου.

Δ. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται, σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Δαπάνη, από την: α. ανάληψη από τη χώρα μας, στην περίπτωση που είναι Φιλοξενούν Έθνος (ΦΕ) και στο πνεύμα της αμοιβαιότητας, της παροχής υποστήριξης προς τις Επισκεπτόμενες Δυνάμεις (ΕΔ) της Μεγάλης Βρετανίας, κατά τη διάρκεια εγκεκριμένης ασκήσεων ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας, που πραγματοποιούνται στην χώρα μας, και ειδικότερα για την παροχή: i)

διευκολύνσεων στις μετακινήσεις, στη χρήση των εγκαταστάσεων, στην προμήθεια εφοδίων, στη σύνδεση με υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και επικοινωνιακών διευκολύνσεων κ.λπ. (άρθρα 4, 7 παρ. 6 και 16), ii) συνδέσμων (διερμηνέων) και συμβουλευτικών υπηρεσιών κ.λπ.

(άρθρο 4),

β. αντιμετώπιση των προκαλούμενων εξόδων, στην περίπτωση που αποσταλεί στη Μ. Βρετανία, ως ΦΕ, Ελληνικό στρατιωτικό προσωπικό και ειδικότερα για: i) παροχή σίτισης, διαμονής και μετακίνησης του προσωπικού αυτού, ii) προμήθεια του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού,

(άρθρα 5 και 7 παρ. 5)

Οι ανωτέρω δαπάνες εξαρτώνται από πραγματικά γεγονότα και από τις επιμέρους Συμφωνίες Υλοποίησης (ΣΥ), που καταρτίζονται για κάθε σχετική άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και οι οποίες κυρώνονται με υπουργική απόφαση.

2. Ενδεχόμενη δαπάνη, από τυχόν: α. διοργάνωση ασκήσεων ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας με Τρίτη χώρα ή αποστολή στρατιωτικού προσωπικού σε Τρίτη χώρα, για τις εν λόγω δραστηριότητες,

(άρθρο 6)

β. πληρωμή για κάθε υλικοτεχνική υποστήριξη, που δεν παρέχεται δωρεάν, στις ΕΔ της χώρας μας, κατά τη διάρκεια των προαναφερόμενων δραστηριοτήτων στη Μ. Βρετανία, ως ΦΕ,

(άρθρο 7 παρ. 1)

γ. καταβολή από τη χώρα μας φόρων, δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων σε σχέση με το κυρούμενο ΜΟΥ.

(άρθρο 7 παρ. 8)

δ. αντιμετώπιση ζημιών που προκλήθηκαν σε ή από τα κοινά περιουσιακά στοιχεία των Συμμετεχόντων

(άρθρο 10 παρ. 3)

ε. παροχή στις ΕΔ της Μ. Βρετανίας, δωρεάν, βασικής ιατρικής και επείγουσας οδοντιατρικής περίθαλψης, καθώς και εκκένωσης με στρατιωτικά αεροσκάφη και ελικόπτερα,

(άρθρο 12 παρ. 6)

ε. αντιμετώπισης του κόστους μεταφοράς τραυματιών του ελληνικού στρατιωτικού προσωπικού σε νοσοκομείο της επιλογής τους στο ΦΕ, της μεταφοράς τραυματιών με πολιτικό ιατρικό αεροσκάφος, της παροχής ιατρικής περίθαλψης σε τοπικές πολιτικές ιατρικές εγκαταστάσεις, καθώς και της μεταφοράς σωρού μέλους των ΕΔ και επαναπατρισμού αυτών και των εκπροσώπων τους.

(άρθρα 12 παρ.6 και 7 και 14 παρ. 3)

στ. συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για την επίλυση διαφορών, που τυχόν ανακύπτουν κατά την ερμηνεία ή εφαρμογή του κυρούμενου Μνημονίου.

(άρθρο 17)

Οι ανωτέρω δαπάνες εξαρτώνται από πραγματικά γεγονότα και από τις επιμέρους Συμφωνίες Υλοποίησης (ΣΥ) σχετικά.

3. Απώλεια εσόδων από τη μη επιβολή από τη χώρας μας, ως ΦΕ, φόρων, δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων σε σχέση με το κυρούμενο ΜΟΥ. (άρθρο 7 παρ. 8) Αντίστοιχες ρυθμίσεις εφαρμόζονται και για τη χώρα μας από τη Μ. Βρετανία.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2011

Ο Γενικός Διευθυντής

Βασίλης Κατριβέσης

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης / Memorandum of Understanding (MOU) μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με τη Διεξαγωγή Στρατιωτικών Ασκήσεων και Εκπαίδευσης και την Παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούσας Έθνους (HNS)»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλούνται, σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Δαπάνη, από την: α. ανάληψη από τη χώρα μας, στην περίπτωση που είναι Φιλοξενούν Έθνος (ΦΕ) και στο πνεύμα της αμοιβαιότητας, της παροχής υποστήριξης προς τις Επισκεπτόμενες Δυνάμεις (ΕΔ) της Μεγάλης Βρετανίας, κατά τη διάρκεια εγκεκριμένων ασκήσεων ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας, που πραγματοποιούνται στην χώρα μας, και ειδικότερα για την παροχή: i) διευκολύνσεων στις μετακινήσεις, στη χρήση των εγκαταστάσεων, στην προμήθεια εφοδίων, στη σύνδεση με υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και επικοινωνιακών διευκολύνσεων κ.λπ. (άρθρα 4, 7 παρ. 6 και 16), ii) συνδέσμων (διερμηνέων) και συμβουλευτικών υπηρεσιών κ.λπ.

(άρθρο 4),

β. αντιμετώπιση των προκαλούμενων εξόδων, στην περίπτωση που αποσταλεί στη Μ. Βρετανία, ως ΦΕ, Ελληνικό στρατιωτικό προσωπικό και ειδικότερα για: i) παροχή σίτισης, διαμονής και μετακίνησης του προσωπικού αυτού, ii) προμήθεια του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού,

(άρθρα 5 και 7 παρ. 5)

Οι ανωτέρω δαπάνες εξαρτώνται από πραγματικά γεγονότα και από τις επιμέρους Συμφωνίες Υλοποίησης (ΣΥ), που καταρτίζονται για κάθε σχετική άσκηση ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και οι οποίες κυρώνονται με υπουργική απόφαση.

2. Ενδεχόμενη δαπάνη, από τυχόν: α. διοργάνωση ασκήσεων ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας με Τρίτη χώρα ή αποστολή στρατιωτικού προσωπικού σε Τρίτη χώρα, για τις εν λόγω δραστηριότητες,

(άρθρο 6)

β. πληρωμή για κάθε υλικοτεχνική υποστήριξη, που δεν παρέχεται δωρεάν, στις ΕΔ της χώρας μας, κατά τη διάρκεια των προαναφερόμενων δραστηριοτήτων στη Μ. Βρετανία, ως ΦΕ,

(άρθρο 7 παρ. 1)

γ. καταβολή από τη χώρα μας φόρων, δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων σε σχέση με το κυρούμενο ΜΟΥ,

(άρθρο 7 παρ. 8)

δ. αντιμετώπιση ζημιών που προκλήθηκαν σε ή από τα κοινά περιουσιακά στοιχεία των Συμμετεχόντων,

(άρθρο 10 παρ. 3)

ε. παροχή στις ΕΔ της Μ. Βρετανίας, δωρεάν, βασικής ιατρικής και επείγουσας οδοντιατρικής περίθαλψης, καθώς και εκκένωσης με στρατιωτικά αεροσκάφη και ελικόπτερα,

(άρθρο 12 παρ. 6)

ε. αντιμετώπισης του κόστους μεταφοράς τραυματιών του ελληνικού στρατιωτικού προσωπικού σε νοσοκομείο της επιλογής τους στο ΦΕ, της μεταφοράς τραυματιών με πολιτικό ιατρικό αεροσκάφος, της παροχής ιατρικής

περίθαλψης σε τοπικές πολιτικές ιατρικές εγκαταστάσεις, καθώς και της μεταφοράς σωρού μέλους των ΕΔ και επαναπατρισμού αυτών και των εκπροσώπων τους, (άρθρα 12 παρ. 6 και 7 και 14 παρ. 3)

στ. συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για την επίλυση διαφορών, που τυχόν ανακύπτουν κατά την ερμηνεία ή εφαρμογή του κυρούμενου Μνημονίου, (άρθρο 17) Οι ανωτέρω δαπάνες εξαρτώνται από πραγματικά γεγονότα και από τις επιμέρους Συμφωνίες Υλοποίησης (ΣΥ) σχετικά.

Πάντως, η οποιαδήποτε δαπάνη, εφόσον προκύψει, θα καλυφθεί από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (Ε.Φ. 11-120 ΓΕΕΘΑ).

3. Απώλεια εσόδων από τη μη επιβολή από τη χώρα μας, ως ΦΕ, φόρων, δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων σε σχέση με το κυρούμενο ΜΟΥ. (άρθρο 7 παρ.8) Αντίστοιχες ρυθμίσεις εφαρμόζονται και για τη χώρα μας από τη Μ. Βρετανία.

Η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Γ. Παπακωνσταντίνου

Ευάγ. Βενιζέλος